

002
R30

Ranmatullayev M.A.
G'aniyeva B.I.
Salayeva Y.U.

ILMMETRIYA ASOSLARI

ILMMETRIYA ASOSLARI

UO‘K 002.4
KBK 78.34

Rahmatullayev M.A., G‘aniyeva B.I., Salayeva Y.U.
ILMMETRIYA ASOSLARI. – Toshkent: OOO “Yosh kuch”,
2021.- 82 b.

Zamonaviy ta’limning rivojlanishi ilmiy ta’limiy axborotlarning yangi manbaalarining mavjudligiga bog‘liq bo‘lib, qimmatli axborot manbaalaridan foydalanishga bo‘lgan imkoniyatning mavjudligi, o‘quv materiallarini sifatini bir necha bor ortishiga, shuningdek, olingan bilimlarni ilmiy va kasbiy faoliyatda qo‘llashga imkon yaratadi. Mazkur monografiya ilmmetriyaning asosiy tushunchalari, ilmmetrik ko‘rsatkichlarni baholash usullari masalalariga bag‘ishlangan bo‘lib, ilmmetriya, analitik axborot tizimlari va ularning ishlash usullari va texnologiyalari haqida umumiy tushuncha beradi. Monografiyada "Jahon axborot resurslari" kursini chuqur o‘rganish uchun qo‘shimcha materiallar mavjud.

Monografiya materiallari doktorantlar, malaka oshirish kurslari tinglovchilari, ilmiy izlanuvchilar hamda talabalar uslubiy yordam ko‘rsatish, O‘zbekistonda erkin foydalanish uchun taqdim etilgan analitik axborot tizimlari va ularning ishlash usullari va texnologiyalari haqida umumiy tushuncha berishdan iboratdir. Shu jumladan, analitik axborot tizimlaridan foydalanuvchi keng kitobxonlar ommasi, axborot kutubxona xizmati darajasini oshirishni istagan kutubxonachilar uchun ham foydali bo‘ladi.

UO‘K 002.4
KBK 78.34

Muhammad al Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot texnologiyalari universiteti Ilmiy-texnik kengashning 2021 yilning 23 fevraldagi 2-21-sonli bayonnoma asosida nashrga tavsiya qilindi.

ISBN 978-9943-7083-3-4

© “Yosh kuch”, 2021.

MUNDARIJA

QISQARTMALAR RO'YXATI	4
KIRISH	5
I BOB. ILMMETRIK VA ANALITIK AXBOROT TIZIMLARI	8
1.1. Ilmmetriyaning asosiy tushunchalari	8
1.2 Axborot analitik tizimlarining asosiy tushunchalari maqsadi va vazifalari.	16
1.3. Web of Science, Scopus, PlumX kabi axborot analitik tizimlari	18
II BOB. ILMIY TADQIQOTCHILARNING SHAXSIY PROFILINI SHAKLLANISHI	30
2.1 Scopus va Wos analitik tizimlarida mualliflik profillarini yaratish usullari	30
2.2.“SCOPUS” Analitik axborot tizimidan foydalanish usullari	39
2.3. Mendeley ilmiy-tahliliy dasturi	49
III BOB O'ZBEKISTONDA ANALITIK AXBOROT TIZIMLARINING QO'LLANILISHI	56
3.1 O'zbekistonda ilmiy jurnallardan foydalanishning tahlili	56
3.2 O'zbekistonda chop qilingan jurnallarni Analitik axborot tizimlariga kiritish bo'yicha tavsiyalar	58
XULOSA	62
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI	63
ILOVALAR	68
1. Ilmmeriya Lug`ati	68
2.Scopus va Web of Science ro'yxatiga kiritilgan axborot texnologiyalari sohasiga tegishli jurnallar ro'yxati	71

QISQARTMALAR RO'YXATI

AAT- Analitik axborot tizimlari

AKT – Axborot kutubxona tizimi

OTM – Oliy ta'lim muassasalari

DOI– Digital object identifier (raqamli ob'ektni indikator)

ISBN – International standart book number (xalqaro yagona kitob raqami)

ISSN - International standard serial number (turkum (seriyali) nashrlarning xalqaro standart raqami)

IF - Impact Factor

ORCID -Open Researcher va Contributor ID (ochiq tadqiqotchi va ishtirokchi ID no'meri)

Researcher ID- Tadqiqotchi ID raqami

JCR - Journal Citation Reports

SJR - SCIMago Journal Rank

WoS - Web of Science

URL - Uniform Resource Locator (internet manzil)

h-index – Xirsh indeksi

KIRISH

Bugungi kunda zamonaviy ta'limning rivojlanishi faqatgina fanlarni o'rganishning zamonaviy usullarini modernizatsiyalash va takomillashtirish uchun xizmat qiladigan axborot texnologiyalarini takomillasuvi bilan emas, balki ilmiy ta'limiy axborotlarning yangi manbaalarining mavjudligi bilan belgilanadi. Qimmatli axborot manbaalaridan foydalanishga bo'lgan imkoniyatning mavjudligi, o'quv materiallarini sifatini bir necha bor ortishiga, shuningdek, olingan bilimlarni ilmiy va kasbiy faoliyatda qo'llashga imkon yaratadi. Ushbu monografiyaning asosiy maqsadi o'qituvchilar, tadqiqotchilar, doktorantlar va talabalarga uslubiy yordam ko'rsatish, O'zbekistonda erkin foydalanish uchun taqdim etilgan analitik axborot tizimlari va ularning ishlash usullari va texnologiyalari haqida umumiy tushuncha berishdan iboratdir.

Hozirda respublikamizda "Sciencedirect", "Science of Core Collection" tizimiga kiruvchi jurnallarda ilmiy maqolalarni nashr etish, rivojlangan mamlakatlarda ilmiy daraja va ilmiy unvonlarni belgilash qoidalariga tayangan holda faoliyat yuritish alohida ahamiyatga ega. Clarivate Analytics kompaniyasini Web of Science tizimi, Elsevier kompaniyasining Scopus tizimlari ilm-fan sohasidagi o'zgarishlar, ilmiy tadqiqotchilarning ilmiy izlanishlarini kuchaytirish, ularni reytingga ega nashrlarda sinovdan o'tkazish, global ilmiy makonga integratsiyalashuviga, shuningdek xorijiy hamkasblar bilan birgalikda tadqiqotlar olib borishga, dunyo miqyosida O'zbekiston universitetlarini tanilishiga, olimlarimizni ilmiy asarlarini keng yoyilishiga, bu orqali dunyo ilmiy ta'limiy resurslariga o'z hissasini qo'shish, u yoki bu sohaning olimlari o'rtasida nufuzga ega bo'lishga yo'naltiradi.

O'zbekistonning ilmiy jurnallarini jahonning davriy ilmiy nashrlari standartlariga mos talablar darajasiga ko'tarish, bu orqali, Web of Science Core Collection xalqaro ma'lumotlar bazasida jurnallar sonini ko'paytirish hamda respublikada fanning rivojlanishiga ta'sir o'tkazish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mamlakatning ilmiy sohadagi yangiliklari bu davom etayotgan tadqiqotlarning obyektiv va zaruriy baholanishidir. Tadqiqot natijalarini yuqori ta'sir omiliga ega jurnallarda chop etilishiga ahamiyat qaratish, turli sohalarida faol ilmiy tadqiqotlar olib borayotgan olimlarimizning ilmiy izlanishlarini bunday jurnallarda chop etilishiga e'tibor qaratish, bu tadqiqot global miqyosda ilmiy jamoatchilikka va ijobiy ilmiy salohiyatga ega bo'lishini ta'minlaydi. Ilmiy nashr tadqiqotchining ilmiy yutuqlarining asosiy ko'rsatkichidir. Iqtibosning mavjudligi esa

mazkur ilmiy ishlarning qanchalik darajada ahamiyatli ekanini aniqlovchi ko'rsatkichidir. Shuning uchun nafaqat maqola chop etish, balki maqolani qayerda nashr etilishi to'g'risida qaror qabul qilish ham muhimdir. Bu oddiy savol emas, balki jurnalning mazkur sohada tutgan o'rni, nashrning reyting ko'rsatkichi, chop etilish narxi, ilmiy asarni ko'rib chiqilish shart sharoitlari, tahrir qilish muddatlari va boshqa shu kabi ko'rsatkichlar bilan bog'liq.

Noshirlik faoliyat ko'rsatkichlarning past darajada bo'lishining asosiy muammolari mavjud:

1. Ko'plab yosh olimlar, doktorantlar, magistratura talabalar o'z ilmiy maqolalarini qayerga va qanday jo'natish ma'lumotlariga ega emasligi;
2. Ilmiy maqolalarni tayyorlashda, nashr talablariga mos keladigan muayyan qoidalarni, ilmiy maqolani rasmiylashtirish talablarini bilmasligi, talab etiladigan standartlarga moslashtirish malakasiga ega emasligi;
3. Maqolalarni tayyorlash bo'yicha madaniyatga ega emasligi, matnlarni yozish jarayonida mualliflik huquqi tushunchalari va qoidalaridan bexabarligi;
4. Xorijiy ilmiy adabiyotlarni o'qish va tanqidiy tahlil qilish ko'nikmalarini yetarlicha shakllanmagani;
5. Yuqori darajadagi ilmiy jurnallarda ilmiy maqolalar yozish uchun chet tillarini (asosan ingliz tilini) yetarli darajada bilmaslik. Bilsa ham mutaxassislik terminologiyasiga yetarli e'tibor qaratmaslik kabilardir.

Ma'lumki, ilmiy adabiyotlarni ko'p mutolaa qilishlik, ilmiy maqolalarni qanday yozish ko'nikmasini beradi. Shu sababli, yetakchi ilmiy jurnallarni o'qish darajasini oshirish xalqaro ilmiy jurnallarda chop etilayotgan maqolalar sonining ko'payishida muhim omil hisoblanadi.

- ✓ Ilmiy jurnalda maqola chop etish uchun ishni nimadan boshlash kerak?
- ✓ Ilmiy maqola chop etish uchun tadqiqot mavzusiga mos keladigan jurnallarni qanday topish mumkin?
- ✓ Maqola qanday rasmiylashtiriladi?
- ✓ Tadqiqot mavzusi bo'yicha faoliyat olib boradigan hamkorlarni qanday topish mumkin?

Shu kabi savollarga analitik axborot tizimlari javob beradi.

Ilmiy axborot resurslarining odatiy ma'lumotlar bazalaridan farqli ravishda analitik ma'lumotlar bazasi (yoki analitik axborot tizimi) manbalarining o'zlari (jurnallar, maqolalar, kitoblar va boshqalar) haqida

qimmatli analitik ma'lumotlarni o'z ichiga oladi, shuningdek, mualliflar va tashkilotlarning reytinglarini Impact-faktor, Hirsh indeksi va boshqa mezonlarga ko'ra fanga qo'shgan hissasiga qarab shakllantiradi.

Bunday axborot tizimlar muhim analitik vazifalarni barajaradi.

1. Eng ko'p murojaat qilingan va shunga mos ravishda yuqori ilmiy qiymatga ega bo'lgan ilmiy manbalarni (jurnallar, kitoblar, hisobotlar va boshqalar) aniqlashga yordam beradi;

2. Ilmiy nashrlar o'z reytingini oshirish uchun ilmiy jurnallarining sifatini oshirishga va kuchli mualliflarni jalb qilish orqali ushbu ma'lumot bazalari ro'yxatiga kirishga intiladi;

3. Yosh tadqiqotchilar o'z sohasida yetakchi bo'lgan olimlar ro'yxatidan foydalangan holda o'zlariga ilmiy rahbarlar topishlari mumkin;

4. Tadqiqotchilar ilmiy tadqiqotlarning to'g'ri strategiyasini tanlashga imkon beruvchi jahon miqyosda ilmiy izlanishlar va ilmiy ishlarning rivojlanish tendentsiyalarini kuzatishi mumkin.

I BOB. ILMMETRIK VA ANALITIK AXBOROT TIZIMLARI

1.1. Ilmetriyaning asosiy tushunchalari

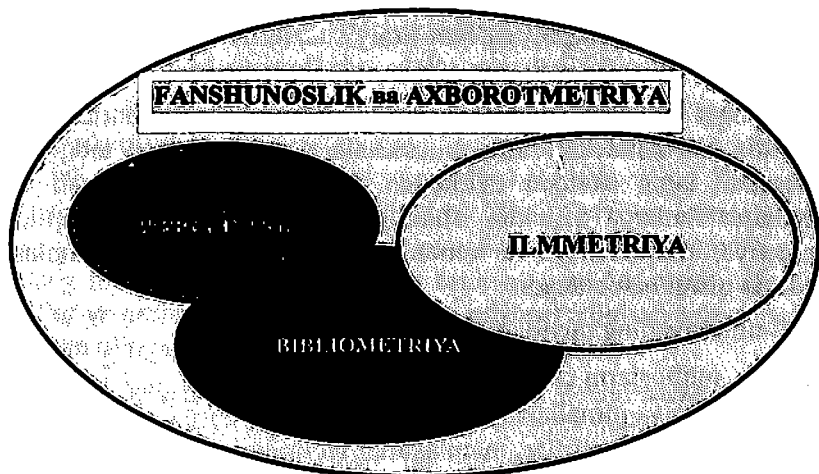
So'nggi paytlarda ayrim tadqiqotchilar, ilmiy tashkilotlar, ilmiy faoliyat samaradorligini baholashda umuman fanning holati, bibliometrik usullardan tobora ko'proq foydalanmoqda. Bibliometriya, ilmmetrika, axborotmetriya va hokazolar deb nomlanuvchi sohalarga katta qiziqish uyg'onmoqda. Ular bizga rasmiy miqdoriy ko'rsatkichlardan bibliometrik ko'rsatkichlar asosida ekspert xulosalarini olishimizga imkon beradi. Quyida axborotmetriya (infometriya)ning ajralmas elementlari bo'lgan ilmmetriya, bibliometriya, kibernetriya, vebometriya, almmetriya tushunchalari o'rtasidagi farqlar ta'riflangan:

"AXBOROTMETRIYA" (Infometriya) – bu ma'lumotlarning, axborot jarayonlari va hodisalarining miqdoriy tomonlarini o'rganadigan fan. Informatika tadqiqotlari axborot jarayonlarida empirik qonuniyatlarni aniqlashga, olingan matematik bog'liqlikni asoslashga, informatsion modellarni yaratishga va uning nazariy asoslarini shakllantirishga qaratilgan.

Axborotmetriya – bu informatika bilan bog'liq barcha metrik tadqiqotlarni, shu jumladan bibliometriya, ilmmetrika, webometriya kabi keng qamrovli tushunchadir.

"FANSHUNOSLIK" (Naukavedenie) – ilm-fanning ishlash va rivojlanish qonunlarini, ilmiy faoliyatning tuzilishi va dinamikasini, fanning boshqa ijtimoiy institutlar, jamiyatning moddiy va ma'naviy hayoti sohalari bilan o'zaro hamkorligini o'rganadigan tadqiqot sohasi.

Agar "fanshunoslik" ilm-fanni keng ijtimoiy, tarixiy va falsafiy kontekstda ko'rib chiqadigan tadqiqot sohasi bo'lsa, unda naukometriya, bibliometriya va webometriya – bu ilm-fanni miqdoriy usullar bilan o'rganadigan amaliy sohalardir.

1-rasm. Ilmmetriya, Bibliometriya va Webometrika Fanshunoslkning bir qismi sifatida.

“ILMMETRIYA” (Sciencemetrics, Наукометрия) – (inglizcha Scientometrics – ilm-fanni o‘lchash) fanning evolyusiyasini ko‘plab o‘lchovlar va ilmiy ma’lumotlarning statistik hisobi (ma’lum bir davrda e’lon qilingan ilmiy maqolalar soni, takrorlash va boshqalar) orqali o‘rganadigan soha bo‘lib, u oliy o‘quv yurtlarida, ilmiy muassasalarda ilmiy tadqiqot ishlarining ilmiylik darajasini baholash uchun asos bo‘lib xizmat qiladi. Ilmmetriyaning obyekti jamiyatning ilmiy sohasidir. Ilmmetriya predmeti ilmiy aloqalarni monitoring qilish orqali tadqiqot faoliyatini baholash va loyihalashdir. Ilmmetriyada quyidagi umumiy tadqiqot usullari qo‘llaniladi: bibliometrika, statistik xarakterga ega bo‘lgan baholash, tahliliy va ekspert baholari.

“Ilmmetriya” atamasi ilk bor V.V Nalimovning V.M. Mulchenko bilan birgalikda nashr etilgan «Наукометрия: Изучение науки, как информационного процесса» (1969) monografiyasida qo‘llanilgan.¹

Eng intellektual darajani murakkab ilmiy faoliyatlardan biri bo‘lgan “Ilmmetriya” ning formulasidan foydalanib baholash oson emas, degan fikr

¹Biblio/Sciento/Infor-metrics: Terminological Issues and Early Historical Developments. Chapter One. Nicolas De Bellis. Bibliometricsand Citation Analysis. From the Science Citation Index to Cybermetrics. 2009. Pp1-23

bor. Shunga qaramasdan, ma'lum ilmiy sohalarida ilmiy ma'lumotlarning yakka miqdoriy xususiyatlarini o'lchashda ilmmetriya qo'llaniladi.

So'nggi yillarda dunyoda ilmiy metodik ma'lumotlar (birinchi navbatda, Hirsh indeksi) ilmiy muassasalar va alohida ilmiy tadqiqotchilar tomonidan keng istifoda etilmoqda. Ilmiy metodik baholash ayniqsa gumanitar fanlarga nisbatan ishlatilganda ko'pincha tanqid qilinsa-da, ilmmetriya, bibliometriya va webometriya bilan birga ilmiy baholashning ajralmas qismi hisoblanadi.

Ilmmetriyaning quyidagi usullari mavjud:

- iqtiboslarni tahlil qilish;
- tavsiya jurnallarini tahlil qilish;
- ayrim mualliflar, mamlakatlar va ilmiy jamoalarning nashrlarini miqdoriy tahlil qilish;
- statistik tahlil usullari, ekspert baholash va noaniq mantiq;
- ilmiy hujjatlarning ko'payish, eskirish, tartibli taqsimlanishi qonunlarini o'rganish;
- matnlarni semantik tahlil qilish va intellektual qidiruv usullariga oid ilmiy hujjatlarning kontent-tahlili;
- ilmiy hujjatlarni taqsimlash bilan bog'liq boshqa usullar.

BIBLIOMETRIYA - "Bibliometriya" – bosma nashrlarning statistik tahlilidir. Bibliometrik usullar kutubxona va axborotlashtirish sohasida, shu jumladan, ilmmetriya sohalarida qo'llaniladi. Fanning bibliometrik tahlilida o'rganish obyektlari turli mezonlarga ko'ra guruhlangan nashrlar (hujjat aylanish segmentlari, mikroflotlar): mualliflar, jurnallar, mavzular sarlavhalari, mamlakatlar va boshqalar bo'yicha olinadi. Masalan, bibliometriyalar akademik adabiyotlarni miqdoriy tahlil qilish uchun yoki byudjet xarajatlarini baholash uchun ishlatiladi.

Atamalar asosida tahlil qilish, tez-tez ishlatiladigan bibliometrik usul bo'lib, bu atamalar grafigini, hujjat orasidagi yozuvlarning tarmoq yoki grafik ifodasini asoslaydi. Ko'pgina tadqiqot yo'nalishlari o'zlarining ta'sirini o'rganish uchun bibliometrik usullarni, tadqiqotchilarning ta'sirini, muayyan qog'ozning ta'sirini yoki muayyan tadqiqot sohasidagi ta'sirli hujjatlarni aniqlash uchun foydalanadi. Bibliometriya ham boshqa qo'llanmalarga o'xshab keng qamrovga ega, masalan tavsiflovchi

lingvistika, lug'atlarning rivojlanishi va foydalanishni baholash kabi turli xil ilovalari mavjud.²

Tarixiy jihatdan ilmiy jurnallar orasidagi aloqalarni tekshirish uchun bibliometrik usullardan foydalanilgan. Materiallarni izlashda va ularning qiymatini tahlil qilishda obyektning havola qilayotgan hujjatlarini o'rganish bilan tahlil qilishda ishlatiladi. Ilmiy ma'lumotlarning veb-saytlari kabi ko'rsatkichlari tahlilini, foydalanuvchilar ma'lum bir maqolada foydalangan adabiyotlardan bilib olamiz. Muayyan maqolalar, mualliflar va nashrlarning mashhurligi va ta'sirini aniqlash uchun sarlavha indeksidan olingan ma'lumotlarni tahlil qilish mumkin.

Masalan, o'z ishining ahamiyatini o'lchash uchun sarlavhalar tahlili yordamida xizmatni ko'rib chiqish jarayoni muhim ahamiyatga ega. Ilmiy tadqiqotchilar, shuningdek, asosiy fan jurnallari va maxsus nashrlarni nashrlarda miqdor jihatidan baholash uchun atamaviy tahlilni qo'llaydi;

WEBOMETRIYA- butun dunyo bo'ylab Internet tarmog'ining tuzilmasi va ulardan foydalanish usullari haqida bilim olish, ma'lumotlarga berilgan havolalar qiymati uchun World Wide Web ni o'lchash atamasi hisoblanadi. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi va veb-makonning shakllanishi bilan metrik tadqiqotlarning yangi shartlari paydo bo'ldi – kibernetriya va webometriya, ma'lumotni elektron shaklda qayta ishlash, uni vizualizatsiya qilish va ma'lumot olish imkoniyatlarini kengaytirdi. Kibernetriya veb-sahifalarning tabiati va xususiyatlarini, shuningdek, bibliometrik usullardan foydalangan holda butun dunyo bo'ylab web metodologiyasini o'rganadi.

Shunday qilib, ma'lumotlar bazalari va ularda saqlanadigan ma'lumotlarni tahlil qilishning kompyuter usullari, xususan, Textmining va Datamining usullari paydo bo'ldi. Textmining ishlashi – strukturatsiz matn massivlarida yangi bilimlarni topish. Datamining – ma'lumotlar bazasida saqlanadigan katta miqdordagi tuzilgan ma'lumotlardan ilgari noma'lum, ammo amaliy foydali ma'lumotlarni, shu jumladan, yashirin nashrlarni, dalillarni, noma'lum aloqalarni va boshqalarni topish.

Björneborn va Ingwersen (2004) ning fikriga ko'ra, webometriyaning ta'rifi "bibliometrik va informatsion yondashuvlarda web-chizmalarda axborot resurslarini, tuzilmalari va texnologiyalarini qurish va ulardan foydalanishning miqdoriy jihatlarini o'rganishdir". Webometriya atamasi

²The Mathematical Foundation of Bibliometrics. Chapter Four. Nicolas De Bellis. Bibliometrics and Citation Analysis. From the ScienceCitation Index to Cybermetrics. 2009. Pp 75-141

avval Almind va Ingwersen (1997) tomonidan yaratilgan. Webometriyaning ikkinchi ta'rifi – "tadqiqotning bir sohasiga xos bo'lmagan texnikani qo'llash orqali web-kontentni asosan ijtimoiy-ilmiy tadqiqot maqsadlari uchun miqdoriy usullar bilan o'rganish" Thelwall (2009) tomonidan ishlab chiqilgan. Ushbu muqobil ta'rifning maqsadi axborot ilm-fanning dastlabki ta'rifini almashtirish o'rniga, axborot fanidan tashqarida tegishli usullarni ommalashtirishga yordam berishdan iborat edi.³

Ingwersen (1998) tomonidan "Web Impact Factor" (WIF) taqdim etilgan. WIF o'lchovi web-saytdagi web-sahifalar soni sifatida boshqa saytlardan olingan web-sahifalar soniga bo'linadi. Biroq, ushbu o'zgaruvchining kuch huquqiy taqsimotidan kelib chiqadigan matematik artefaktlar tufayli WIFdan foydalanish e'tiborga olinmadi. Tashkilotning kattaligidan foydalanib, web-sahifalar soni o'rniga boshqa shunga o'xshash ko'rsatkichlar ham foydali hisoblanadi.

IQTIBOS – bu muallifning o'z asarida matnlarning qismlarini (formulalar, rasmlar, jadvallar va boshqa elementlar) boshqa manbalardan olishi. Iqtibos har qanday ilmiy ishning ajralmas qismi va ilmiy aloqaning muhim vositalaridan biridir.

Iqtibos:

- tadqiqotchini asl manbaga yo'llaydi va sizga ilmiy ishning asosiy g'oyalari bilan tanishish imkonini beradi;
- iqtiboslar nufuzli olimlarni qo'llab-quvvatlash orqali ilmiy ishlarni kuchaytiradi;
- aloqalarning sifati va miqdori tadqiqotning sifati va teranligini aks ettiradi;
- barcha manbalar ham aniq ma'lumotni yoki qiziqarli fikrlarni taklif qilgan holda, iqtibos keltirishda aks ettirilishi mumkin bo'lgan ishonchli ma'lumotlarni beravermaydi.

IMPACT FACTOR (IF) – har yili Web of Science tomonidan hisoblab chiqilib, Journal Citation Reportda nashr etiladigan muayyan ilmiy jurnalning ahamiyatlilik darajasi to'g'risidagi raqamli ko'rsatkichdir.

Bu ko'rsatkich oldin AQShning Ilmiy axborot instituti – Institute for Scientific Information (ISI) tomonidan hisoblab chiqilgan. Jurnalda chop etilgan har bir maqoladan nashr etilganidan keyingi ikki yil ichida o'rtacha

³www.webometrics.info/en

necha marta iqtibos keltirilishini ko'rsatadi. Tadqiqot natijalari nashr etilgan jurnallarning ahamiyatlilik omili ushbu natijalarni baholashga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.⁴

Impact Faktorni hisoblash ikki yillik davrga asoslangan bo'lib, ikki yillik maqolaga berilgan iqtiboslar sonining chop qilingan maqolalar soniga nisbatini o'z ichiga oladi.

Masalan: 2019 yilgi IF jurnalini hisoblash:

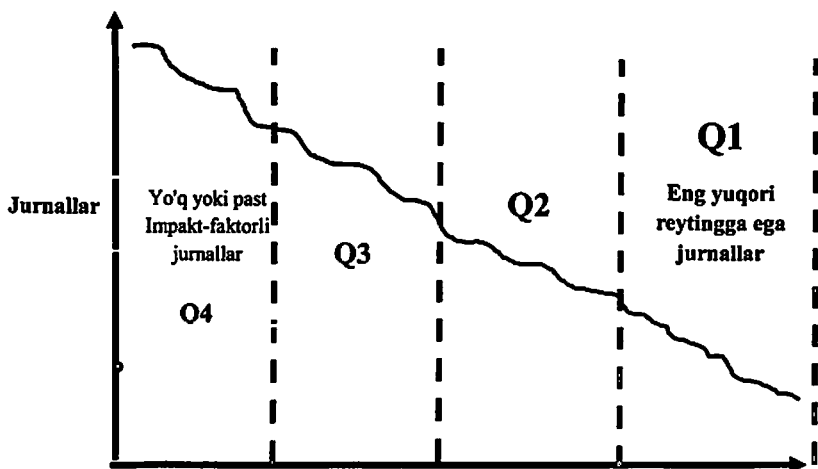
A = 2018 va 2017 yillarda chop etilgan maqola keltirilgan iqtiboslar soni (2019 yil davomida indekslangan jurnallar tomonidan keltiriladi).

B = 2016 va 2017 yillarda nashrning umumiy soni.

$$\text{IF}_{2019} = \frac{\text{Iqtibos}_{2018} + \text{Iqtibos}_{2017}}{\text{Nashr}_{2018} + \text{Nashr}_{2017}}$$

KVARTIL (chorak) Q – bu ilmiy jurnallarning toifasi bo'lib, u iqtibos darajasini, ya'ni ilmiy jamoatchilik tomonidan jurnalga bo'lgan talab va e'tirofni aks ettiradigan bibliometrik ko'rsatkichlar bilan belgilanadi. Tor sohalar bo'yicha jurnallar tegishli indikator (impakt-faktor yoki jurnal reytingi) larning kamayib borish tartibida joylashtirilib, ro'yxat 4 ta teng qismga bo'linadi. Tartiblash natijasida har bir jurnal to'rtta kvartildan biriga to'g'ri keladi, ya'ni Q1 (nufuzli xorijiy jurnallar tegishli bo'lgan eng yuqori) kvartildan Q4 (eng past) kvartilgacha. Kvartil tizimi jurnalning sifati va darajasini obyektiv baholash imkonini beradi.

Jurnal kvartilini aniqlashda 21000 ga yaqin jurnalni indekslaydigan Scopus ma'lumotlar bazasi uchun SCIMago Journal Rank (SJR) reytingidan, 12500 ga yaqin jurnalni indekslaydigan Web of Science (WoS) ma'lumotlar bazasi uchun Journal Citation Reports (JCR) impakt-faktoridan foydalaniladi.

2- rasm. Kvartillar

Yillik ma'lumotlarning yangilanishi munosabati bilan jurnallar impact-faktor indeksleri har yili o'zgarib turadi.

Maqolaning keltirilishi ilmiy sohada qabul qilingan tadqiqotchining ilmiy ishining ahamiyatini anglatadi va ilmiy jurnallarda chop etilgan adabiyotlar sonini bildiradi.

Tadqiqotchining nashr etilgan ishiga murojaat etish darajasini aniqlash uchun "hirsch indeksi" dan (h-indeks) foydalaniladi. "Hirsh indeksi" 2005 yilda amerikalik olim Xorxe Xirsh tomonidan olimlarning ilmiy faoliyati natijadorligini hisoblash uchun taklif etilgan ko'rsatkichdir. Mazkur indeks ilmiy tashkilot yoki mamlakatning nashr etilgan maqolalari va unga ko'rsatilgan iqtiboslar soniga asoslanadi. Indeksni aniqlashda tadqiqotchining ilmiy maqolalarini har bir maqola bo'yicha iqtiboslarga taqsimlash asosida hisoblanadi.

h-indeksini hisoblash uchun tanlangan olimning asarlari sonining ularning soniga to'g'ridan-to'g'ri mutanosib nisbati qo'llaniladi.

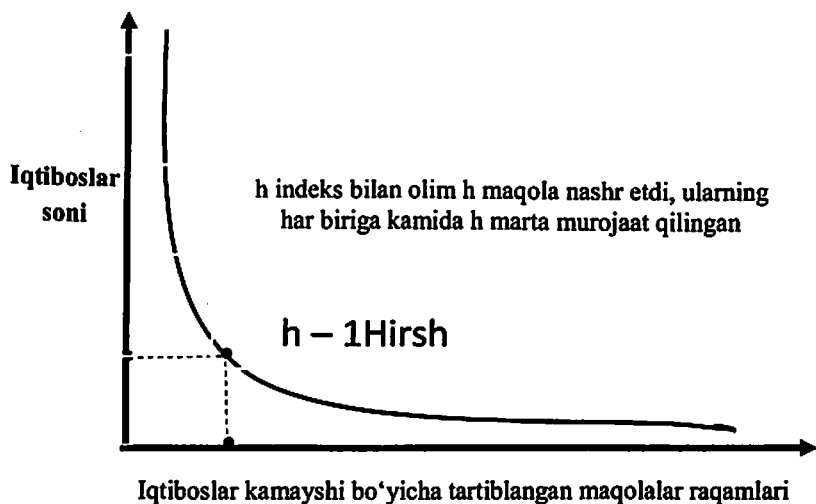
h-indeksining ma'lum bir olim uchun yuqoridagi metodologiyaga muvofiqligini tekshirish uchun quyidagi terminologiyani hisobga olish kerak.

h - muallifga berilgan indeks;

N - olim tomonidan yozilgan maqolalarning umumiy soni;

n - ilmiy nashrlarning iqtiboslari soni (eng ko'p talab qilingan maqolaning iqtibosning maksimal chegarasidan oshmasligi kerak).

Masalan, olimning 10 ta maqolasidan har biriga 10 martadan iqtibos keltirilsa, uning «Hirsh indeksi» 10 ga teng. Agar u 100 ta maqola chop etgan bo'lsayu, har bir maqolaga faqat 1 marta iqtibos keltirilgan bo'lsa, unda uning Hirsh indeksi 1 ga teng bo'ladi.

3- rasm. Hirsh indeksi

ALTMETRIYA (ijtimoiy metrikalar): ilmiy o'Ichov usullari, ilmiy sohalarda ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish va olimlar bilan hamkorlik qilish, ma'lum bir jurnalning iqtibosi mavjudligi talabi va tadqiqotlar mavzusi jurnal impact - factor alternativ sifatini yaratadi. Ijtimoiy ko'rsatkichlar sonini quyidagilar o'z ichiga oladi: ijtimoiy tarmoqlarda, yangiliklar va bloglarda materiallar va eslatmalarni yuklab olish; fikrlar; sharhlar; takliflar va boshqalar. Shu bilan bir qatorda ko'rsatkichlar ilmiy-tadqiqot resurslari va ma'lumot bazalari, ilmiy ijtimoiy tarmoqlar quyidagilar: Google Scholar, ResearchGate, Mendeley, Zotero, Publish or Perish, Plum Analytics va boshqalar.

1.2. Analitik axborot tizimlarining asosiy tushunchalari maqsadi va vazifalari

Analitik axborot tizimlari. Bugungi kunda axborot texnologiyalarini jadal rivojlanishi boshqaruv jarayonlarini takomillashtirishga imkon beradi. Bunga asosan axborot-tahliliy tizimlarni joriy etish orqali erishiladi.

Axborot-tahliliy tizimlar, amaldagi sohaga qaramasdan, barcha asosiy ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan maydonlarni hisobga olgan holda, mavzuga yo'naltirilgan rivojlanishdagi barcha talablarni qondirish zarurligini hisobga olgan holda ishlab chiqilmoqda. Boshqaruvning bunday axborotlashuvi muassasa yoki tashkilotning har bir jihati bo'yicha foydalanuvchi ma'lumotlarining mavjudligi va barqarorligi darajasini kafolatlash uchun mo'ljallangan. Bu muhim ahamiyatga ega bo'lgan barcha yo'nalishlarni hisobga oladi va butun kompaniya tomonidan amalga oshiriladigan tadbirlar majmuini amalga oshiradi. Shunday qilib, ta'lim sohasidagi yagona axborot-tahlil tizimi muayyan davlatda ta'lim sohasiga taalluqli barcha ma'lumotlarni, shuningdek, qaror qabul qilishning turli variantlarini o'z ichiga oladi

Analitik axborot tizimlari (AAT) qanday? To'plangan va muntazam yangilanib turiladigan ma'lumotlarni tahlil qilish katta hajmdagi ma'lumotlarni yuqori sifatli qayta ishlash va uning monitoringini o'tkazish bilan bog'liq muammolarga olib kelishi mumkin. Axborot-tahlil tizimi, o'z navbatida, apparat, axborot manbalari, dasturiy ta'minot yechimlari va boshqa amaliy qo'llanmalarining birlashmasidir. Shu nuqtai nazardan, har bir AAT quyidagi holatlar hisobga olingan holda yaratilgan va ishlab chiqilgan.⁵

1. Ko'p manbalardan bir vaqtning o'zida turli xil ma'lumotlarni olish mumkin. Ushbu ma'lumotlar ko'plab shakllarda taqdim etiladi va keyinchalik yagona shaklga va muayyan tuzilishni integratsiyalashuviga olib keladi.

2. Ma'lumotlarni to'plash va ularning massivlarini yaratish, qidiruv va indekslash texnologiyalaridan foydalanish.

3. Foydalanuvchilarning har biri uchun kerakli ma'lumotlar doimiy ravishda uyushtiriladi, bu qaror qabul qilish, aniq chora-tadbirlar ko'rish yoki tanlangan sohada muayyan harakatlar qilish uchun zarurdir.

⁵Rahmatullayev M.A., Ganiyeva B.I. Jahon axborot resurslari: darslik/M.A. Rahmatullayev, B.I. Ganiyeva; Darslik. -T.: Aloqachi,2019. -188b.

Shunday qilib, tibbiy axborot va tahliliy tizim sog'liqni saqlash sohasiga tegishli ma'lumotlar, mavzular va tuzilmalar bilan bo'linishi kerak.

4. Intellektual va tezkor tahlil qilish vositalari, turli obyektlarni nazorat qilish obyektlarini muntazam va rejali baholashni tayyorlash. Ular hujjatli ommaviy axborot vositalarida, shuningdek, ekrandagi raqamli hisobot shakllarida taqdim etilishi mumkin.

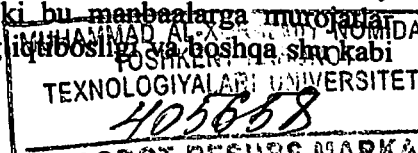
5. Barcha axborot va uning natijalarini tahlil qilish natijalari qat'iy belgilangan tartibda taqdim etiladi. Bu barcha ma'lumotlarning foydalanuvchilar tomonidan samarali qabul qilinishini ta'minlashi kerak. Masalan, statistika olish va turli monitoringlarni o'tkazish uchun yaratilgan "Monitor" yagona axborot-tahlil tizimini keltiramiz.

Analitik axborot tizimi nima uchun kerak? AAT faoliyatining asosiy yo'nalishi turli xil ma'lumotlar bazasi boshqaruv tizimlarining ilg'or versiyalaridan analitik ekspert ishlarini bajarishga imkon beradigan yanada rivojlangan va sifat darajasiga yo'naltirishdir. Axborot-analitik tizimlarning ishi ushbu usullar bilan olingan ma'lum maydon haqida bilimlarni qo'llashga asoslangan bo'lib, AAT foydalanuvchilari yangi muammolar yuzasidan obyektiv yechimlarni taklif qilishi va keyin ularni amalda qo'llashlari mumkin.

Analitik axborot tizimlarining funktsiyalari. Har qanday xususiy yoki ommaviy axborot va tahliliy tizim ma'lum parametrlar va tizim funktsiyalariga ega. Bularga quyidagilar kiradi:

- Olingan ma'lumotlarning analitik ishlashi uchun mo'ljallangan mablag'lar.
- Analitik ishlov berish uchun ma'lumot taqdim etiladigan ma'lumotlar bazasi.
- Axborotni qayta ishlash sohasida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish uchun maxsus qoidalar to'plami.
- Foydalanuvchilarning AA tizimi bilan ishlashiga imkon beruvchi dasturiy va apparat majmui.
- Ma'lumotlarni ko'rsatish, takliflar va muqobil tavsiyalarni yaratish uchun modulli funktsiyalar.

Analitik ma'lumot bazalarini yaratuvchi kompaniyalar – bunday tashkilotlar resurslarni qo'llanilishi, u yoki bu manbaalarga murojatlar bo'yicha, mualliflarga murojatlar, ularning muvofiqlashtirish va boshqa shu kabi

parametrlar bo'yicha tahlillar olib boradi. Bunday analitik vositalar va ma'lumot bazalari manbalarni, ularni yaratuvchilarini baholashda muhim manba bo'lib hisoblanadi. Analitik ma'lumot bazalari va ular bilan ishlash borasida instrument yaratuvchilardan eng taniqli kompaniyalar bu Clarivate Analytics va Elsevier kabi kompaniyalardir.

1.3. Web of Science, Scopus, PlumX kabi analitik tizimlar

Ayni vaqtda ilmiy analitika, naukametriya, ilmiy va ta'limiy muassasalarga xizmat ko'rsatish bilan bog'liq biznes bilan faol shug'ullanadigan kompaniya bu - Clarivate Analytics. Bu kompaniyaning bosh maqsadi – butun bunyodagi mijozlarga ishonchli g'oya va analitikani taqdim etish orqali innovatsiyalar sur'atini oshirish bu esa yangi g'oyalarni zudlik bilan aniqlash, himoyalash hamda tijoratlashtirishga imkon yaratadi. Clarivate Analytics (avval Thomson Reuters egalik qilgan) kolleksiya ega va ularni boshqaradi, ilmiy tadqiqotlar olib borishga mo'ljallangan tashkilotlarni obuna qilishga, patent qidiruvlarini amalga oshirishga, normativ standartlar, farmatsevtik va biotexnologik tadqiqotlar, tovar belgilarini himoyalash, intellektual mulkni boshqarishga asoslangan. Clarivate Analytics hozirda 100 dan ortiq mamlakatlarda faoliyat yurutuvchi 4000 dan ortiq xodimlariga ega mustaqil kompaniya bo'lib, Cortellis, Thomson Innovation Index, Derwent World Patents, CompuMark, MarkMonitor, Techstreet va boshqa shu singari web-bilimlarni o'z ichiga oluvchi mashhur brendlarga egalik qiladi. Bulardan eng mashhur ma'lumot bazalari bu – WEB OF Core Collection.⁶

Web of science- ilmiy jurnallardagi nashrlarning referativ ma'lumotlar bazalari va patentlar, shu jumladan, nashrlarning o'zaro iqtibos keltirishlarni hisobga oladigan bazalarni birlashtiruvchi qidiruv platformasi bo'lib, Clarivate Analytics kompaniyasi tomonidan rivojlantirilib, taqdim etilgan. Web of Science ijtimoiy, tabiiy, gumanitar, texnik fanlar va san'atga doir materiallarni o'z ichiga oladi. Platforma bibliografik axborot qidiruvi, tahlili va boshqaruvi kabi ajralmas imkoniyatlariga ega.

Web of Science ilmiy jurnallar quyidagi ma'lumotlar bazalarini o'z ichiga oladi:

- Science Citation Index Expanded (SCIE),

⁶ Rahmatullayev M.A., Ganiyeva B.I. Jahon axborot resurslari: darslik/M.A. Rahmatullayev, B.I.Ganiyeva; Darslik.-T.:Aloqachi,2019.-188b.

- Social Science Citation Index (SSCI),
- Arts and Humanity Citation Index (A&HCI)
- Emerging Sources Citation Index (ESCI)

Ma'lumotlar har kuni yangilanadi. Hozirga vaqtda Web of core collection tarkibiga kirgan to'rtta ma'lumotlar bazasida 17 mingta jurnallar jamlangan. Kerakli ilmiy jurnalni tanlashda 12,5 mingta eng nufuzli yuqori impact-faktorli jurnallarni o'z ichiga olgan dastlabki uchta ma'lumotlar bazalaridan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Tahliliy vositalar:

Journal Citation Reports - iqtibos keltirish bo'yicha ma'lumotlarga asoslangan, sifatli statistic axborotga ega bo'lgan yetakchi jahon ilmiy jurnallarni tanqidiy baholashning muntazam va obyektiv vositasi hisoblanadi.

Essential Science Indicators- tadqiqotingiz sohasidagi jurnallar, mamlakatlar, nufuzli olimlar, ilmiy ishlar va tashkilotlar, shuningdek ilmiy ish uchun muhim bo'lgan tadqiqot jihatlarini aniqlash uchun barcha zarur resurslarga ega.

InCites- Iqtibos keltirishning takrorlanish darajasini o'rganish asosida tadqiqotlarni baholaydigan online-vosita hisoblanib, ilmiy va davlat tashkilotlarning rahbarlariga o'z ishlarining unumdorligini tahlil qilish va olingan natijalarni butun dunyodagi hamkasblari bilan qiyoslash imkoniyatini beradi.⁷

Web of Science ilmiy axborot bo'yicha dunyodagi eng nufuzli platforma bo'lib, olimlar tomonidan ularning ilmiy faoliyatining har bir bosqichida, xalqaro reyting ilmiy jurnallarida chop etish zarur bo'lgan resurslarni taqdim etadi:

- tadqiqot mavzusi bo'yicha adabiyotlarni qidirish, tadqiqot mavzusining yangiligiga asoslangan Web of Scienceda 254 dan ortiq mavzular ya'ni. barcha fan sohalari qamrab olingan.

- dunyodagi eng dolzarb, ishonchli va keng ilmiy ma'lumotlarga kirish (yetakchi xalqaro jurnallardagi ilmiy maqolalar - 34000 dan ortiq jurnallar platformasida, Web of Science Core Collection asosiy to'plamida - 21000 dan ortiq dunyodagi ommabop va yuqori sifatli ilmiy jurnallar,

⁷<https://www.webofknowledge.com>

konferentsiyalar - 10,5 milliondan ortiq ma'ruzalar va 200 000 dan ortiq konferentsiyalar materiallari, kitoblar - 100 000 dan ortiq).

- ochiq kirish (Open Access) ilmiy jurnallaridan, aralash (obunasz) turdagi jurnallardagi ochiq maqolalardan to'liq elektron shakilda va obuna paytida mualliflik jurnalining nashrlari tomonidan ko'rib chiqilgan va nashrga tayyor bo'lgan shakilda kirish. Yopiq jurnallarda Clarivate Analytics kompaniyasining Google Scholar va ImpactStory bilan eksklyuziv shartnomasi bo'yicha, Web of Science to'liq matnli jurnallar va maqolalarga havolalar mavjud.

- ilmiy maqola yozish - Web of Science EndNote funksiyasiga kirishni ta'minlaydi, bu olimlarga xalqaro jurnallar talablariga muvofiq ilmiy maqolalar tayyorlashda yordam beradi.

- tadqiqot mavzusiga bag'ishlangan ilmiy maqola chop etish uchun eng maqbul ilmiy jurnalni tanlash uchun dunyoda 100000 dan ortiq ilmiy jurnallar mavjud, Web of Science qisqa vaqt ichida olimlar va tadqiqotchilarga jurnallar ro'yxatlarini topishda va shakllantirishda yordam beradi. Web of Scienceda "Ta'magir" jurnallar indekslanmagan - MDH mamlakatlaridagi ko'plab olimlar duch keladigan muammo, Web of Science olimlarga ushbu muammodan qochishga va o'z tadqiqotlarida xalqaro yuqori sifatli ilmiy jurnallarni topishga yordam beradi.

- Russian Science Citation Index (Web of Science platformasining bir qismi) doirasida olimlar 2015 yilda eLibrary (RINS) bilan hamkorlikda yaratilgan 1000 dan ortiq eng nufuzli rus tilidagi jurnallarning noyob to'plamiga kirishlari mumkin.

- tadqiqotingiz natijalari bilan ishtirok etishingiz mumkin bo'lgan eng nufuzli xalqaro konferentsiyalarni qidirib topish imkoniyati.

- xalqaro grantlar va ularning tadqiqotlari uchun qo'shimcha mablag' manbalarini qidirish - Web of Science platformadagi ilmiy jurnallarda chop etilgan tadqiqotlar doirasida barcha moliyalashtirish tashkilotlariga kirish imkoniyatini beradi.

- tijoratlashtirish jarayoni - Web of Science shuningdek, ilmiy natijalarni tijoratlashtirish bosqichining bir qismi bo'lgan patentlar to'g'risidagi ma'lumotlarga ega bo'lishni ta'minlaydi - 80 milliondan ortiq patentlar.

Web of Science olimning tadqiqot jarayonining har bir bosqichini qo'llab-quvvatlaydi, uni sifatli tadqiqot o'tkazish uchun to'liq axborot resurslari va analitik vositalar bilan ta'minlaydi va ushbu tadqiqot

natijalarini mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishini amalga oshirish uchun to'g'ri sektorni aniqlaydi.

Scopus. Elsevier – kompaniyasi dunyodagi yetakchi ilmiy-texnik, meditsina adabiyotlarining analitik bazalarini yig'uvchi kompaniyalaridan biri bo'lib, fan va ta'limdagi axborot yechimlarining asosi hisoblanadi. 1880 yili Amsterdamda (Niderland) tashkil etilgan bo'lib, Buyuk Britaniya, AQSh, Braziliya va boshqa mamlakatlarda filiallarga ega.⁸

Scopus taxminan 11.678 nashrdan 36.377 (22.794 faol mavzular va 13.583 kam foydalaniladigan mavzular) mavzularni o'z ichiga oladi. Ularning 34,346 tasi mashhur jurnallardagi yuqori darajadagi sohaga oid resurslar: hayot fanlaridan, ijtimoiy fanlar, fizika fani va sog'liqni saqlash fanlari.

Scopus tizimi uch xil turdagi manbalarni o'z ichiga oladi: elektron davomli nashrlar, jurnallar va elektron ilmiy resurslar. Scopus ma'lumotlar bazasida saqlanadigan barcha jurnallar, kimlar tomonidan chop etilishidan qat'iy nazar, yuqori sifat standartlarini ta'minlash uchun har yili qayta ko'rib chiqiladi. To'liq ro'yxat SCImago Journal Rank web-saytida ko'rsatib o'tiladi. Scopusda har bir resurs uchun to'rt turdagi tahliliy o'lchov beradi; Ular h-Index, CiteScore, SJR (SCImago Journal Rank) va SNIP (Resursning tartiblashgan miqdori). 2009 yil o'rtalaridan boshlab Scopus 38 mln nashrni, shu jumladan, 1996 yildan so'ng nashr etilgan 19 mln manbaning bibliografiya ro'yxatlarini o'z ichiga oldi.

Scopus tahliliy tizimining 24 ta tematik bo'limi mavjud. Scopus resurslari ingliz tilidagi annotatsiyaga ega bo'lsa ham, turli tillarda nashr etilgan ilmiy manbalarni ko'rsatib beradi.

Scopus ma'lumotlar bazasi ilm-fanga oid ishonchli manbalarni olish va nashrlarni avtomatlashtirilgan tarzda tahlil qilish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Journal analitik vositasi orqali to'rtta asosiy ko'rsatkich bo'yicha ilmiy nashrlarning qiyosiy tahlili amalga oshiriladi.⁹

- Yil davomida nashr etilgan nashrlarning umumiy soni;
- yil davomida boshqa nashrlardagi nashrlar umumiy soni;
- Yil trendi (nashrga havolalar soni nashrda e'lon qilingan maqolalar soniga nisbati);

⁸<https://www.scopus.com>

⁹ Rahmatullayev M.A., Ganiyeva B.I. Jahon axborot resurslari: darslik/M.A. Rahmatullayev, B.I.Ganiyeva; Darslik.-T.:Aloqachi,2019.-188b.

- Kiritilgan maqola soni.
- Scopus tasniflagichi (klassifikatori) – ASJC (Barcha Ilmiy Sohalarga oid Jurnallarning Tasniflagichi)– 27ta asosiy ilmiy sohalar va jami – 334ta soha yo‘nalishlari, ularning turkumlarini o‘z ichiga oladi.
- Ilmiy jurnallarni baholash uchun Scopus «baholash ko‘rsatkichlar»idan foydalanadi, yuqorida keltirilgan SJR, SNIP va CiteScore indikatorlari esa undagi asosiy bibliometrik ko‘rsatkichlar deb hisoblanadi. (<https://journalmetrics.scopus.com>).
- Hozirgi kunda Scopus dunyoning 5 mingga yaqin nashriyotlariga mansub bo‘lgan 22 mingta jurnallarni indekslaydi va undagi ma‘lumotlar har kuni yangilanadi. (<https://www.elsevier.com/solutions/scopus/content>)

Master Journal List Clarivate Analytics
(<http://ip-science.thomsonreuters.com/mjl/>)

- Clarivate Analytics ma‘lumotlar bazasining platformasidagi hamma ma‘lumotlar bazalarida indekslanadigan barcha jumallar haqidagi ma‘lumotni o‘z ichiga olgan.
- Ushbu platformada jami 24ta ma‘lumotlar bazasi mavjud bo‘lib, ulardan faqat to‘rttasi Web of Sciencega mansubdir.
- Kerakli jurnalni WoS ma‘lumotlar bazasida indekslanishini tekshirish uchun, WoS platformasi yoki ushbu kompaniyaning boshqa referativ ma‘lumotlar bazalaridan foydalanish mumkin.
- Foydalanish bepul.

Scopus Source List

(<https://www.elsevier.com/solutions/scopus/content>)

- Scopusda indekslanadigan jurnallar va boshqa nashr (konferensiya, kitob)larni Excel-fayl shaklidagi ro‘yxati bo‘lib, foydalanish uchun bepul.
- ASJC tasniflash kodlarining ro‘yxati ham ushbu Excel-faylga kiritilgan.

- Scopusga kiritilgan jurnallar ro'yxati,
- Muayyan turkum mavzusiga oid jurnalni saralash va tanlash imkonini beradigan soha yo'nalishlari va turkumlarini tasniflovchi kodlar.
- Jurnal tanlashda, avval Scopus ro'yxatidan chiqib ketgan, ya'ni unda indekslanmaydigan jurnallarni ajratib olish zarur: bunda F ustuni - «Active or Inactive» bo'yicha jurnallarni saralash va shaxsiy fayldan «Inactive» belgisi bo'lgan jurnallarni chiqarib tashlash kerak.
- Ro'yxat jurnallarning (SJR, SNIP, CiteScore) uch yillik ko'rsatkichlarini o'z ichiga oladi, bu esa nafaqat jurnallarni ushbu ko'rsatkichlar bo'yicha saralash, balki ko'rsatkichlar o'zgarishi dinamikasini tahlil qilish imkonini beradi. Jurnallar ro'yxati har chorak (kvartal)da yangilanadi.

Scopusda indekslanadigan ROSSIYA jurnallarining ro'yxati (<http://elsevierscience.ru/products/scopus/>)

- Elsevier nashriyotining rus veb-saytida e'lon qilinadi va doimiy ravishda yangilanadi.
- Scopusda 410dan ziyod Rossiya jurnallari indekslangan (2019)
- Ro'yxatda jumallarning nashriyoti, mavzusi va ularni indekslanishining davriy qamrovi ko'rsatiladi.

Scopus Discontinued Sources List

- Scopusda indeks qilinishi to'xtatilgan shu jumladan axloqiy (etik) me'yorlar buzilganligi tufayli cheklangan jurnallar ro'yxati. Bu ro'yxat ham Scopus rasmiy saytida e'lon qilinadi. (Content Coverage – <https://www.elsevier.com/solutions/scopus/content>).

Foydalanish bepul.

Scimagojr.com, SCImago Journal & Country Rank (<http://scimagojr.com/>)

- Scopus ma'lumotlariga asoslangan ommaviy portal.
- Jurnallar va mamlakatlarning ilmiy ko'rsatkichlari yoki alohida har bir jurnal yoki mamlakat tahlilini o'z ichiga oladi.
- Tizim 27ta asosiy soha yo'nalishlari va 313ta aniq soha turkumlari, yoki mamlakat bo'yicha jurnallar ro'yxatini yuklab olish imkonini beradi.

- Jurnallar ro'yxati, yuklashdan oldin tanlangan jurnallarning turli parametrlari (SJR, Xirsh indeksi) bo'yicha tartibga keltirilib, Excel faylga yuklanadi.
- Ro'yxatda jurnal hajmi (yiliga maqolalarning soni), adabiyotlar ro'yxatidagi havolalarning o'rtacha soni, noshir bo'yicha ma'lumotlar, shuningdek jurnalni tahlil qilish va tanlash uchun boshqa foydali bo'lgan ma'lumotlar ko'rsatilgan.
- Journal Finder–maqolaning sarlavhasi, annotatsiyasi, kalit so'zlari yordamida kerakli jurnalni qidirish bo'yicha bepul tizim bo'lib, Elsevier nashriyoti tomonidan taqdim etilgan. (<http://journalfinder.elsevier.com>)

Eng yirik nashriyotlarning platformalari:

- Elsevier (<http://www.sciencedirect.com/>),
- Springer (<http://link.springer.com/>),
- Wiley (<http://onlinelibrary.wiley.com/>) va b.

Yuqorida ko'rsatilgan va boshqa nashriyotlarning platformalarida soha yo'nalishlari bo'yicha jurnallarni tanlash imkoni bor. Agar jurnal Scopus va/yoki WoS ro'yxatiga kiritilgan bo'lsa, jurnal ushbu indiktorlarni o'z veb-saytida e'lon qiladi.

PlumX - tadqiqot va ilmiy mahsulotlarning ishlatilishi va ta'siri haqida ma'lumot beruvchi veb-bazaga asoslangan tizimdir. Bu webimetrik ma'lumotlar kichkina, ammo yuqori sifatda ilmiy baholash mezoniga tegishli tizim. Bu tizim Mendeleydagi hujjatlarni saqlash, yuklab olish kabi vazifalarni o'rganish va ulardan foydalanishdagi tadqiqotlar natijalarini anglatadi¹⁰. Altmetrics shuningdek, maqolalar, mualliflar, ma'lumotlar to'plamlari, raqamlar va videolar kabi keng miqyosli ilmiy mahsulotlarni o'z ichiga oladi. Tadbirlar chog'ida quyi metrikalar tadqiqotning qanday va qayerda bo'layotgani va muhokama qilinayotganligi va kim tomonidan taqdim etilgani haqida dalillar taqdim etadi.

Foydalanuvchi tashkilotidagi hisob boshqaruvchilari PlumX asboblari panelida alohida tadqiqotchilar va guruhlar uchun profil yaratishlari mumkin. Guruhlar turli tashkilotlar, masalan, laboratoriya, bo'lim va

¹⁰ Priem J. Altmetrics. In: Cronin B, Sugimoto C. R, editors. Beyond bibliometrics: harnessing the multidimensional indicators of scholarly impact. Cambridge, MA: MIT Press; 2014. pp. 263–81

institutlar yoki tadqiqot natijalari to'plamlari kabi tadqiqotchi munosabatlarini aks ettirishi mumkin. PlumX dagi tadqiqot mahsulotlari Artifact deb ataladi va xalqaro standart kitob raqami (ISBN), obyektning raqamli identifikator (DOI) yoki PubMed identifikatori kabi noyob identifikator bilan jonli ravishda mavjud bo'lgan har qanday tadqiqotlar natijalarini onlayn ravishda o'z ichiga oladi. Misol uchun, tadqiqotchi profilida maqolalar, ma'lumotlar to'plamlari, raqamlar, patentlar va ilmiy tadqiqotlar bo'lishi mumkin. PlumX, ORCID, Scopus va Web of Science tadqiqot axborot tizimi (RIS) va BibTex fayllari, SlideShare profili identifikatorlari va Github profil identifikatorlari kabi turli xil mexanizmlar orqali tadqiqot natijalarini ommaviy olib kirishga yordam beradi. DOI, yagona resurs manbalari (URL), ISBN va boshqa noyob identifikatorlar tadqiqotchilar yoki guruhlar profillariga ham qo'shilishi mumkin. Tadqiqotchi va guruh sahifalarida tasvirlar, biografik ma'lumotlar va aloqa ma'lumotlari bo'la oladi. Obuna muallifi o'z profil ma'lumotlarini ommaviy yoki xususiy qilishni tanlaydi.

«Ta'magir» nashrlar.

Maqolani qanday jurnalda nashr qilmaslik kerak!

Mualliflarni ilmiy maqolasini nashr qilishda daromad olish maqsadida aldov yo'li bilan nashr qiluvchi jurnallarni «ta'magirlar», «parazitlar» jurnallari deb atashadi. Bunday nashrlar ilm-fan va olimlardan daromad olish vositasi sifatida foydalanishadi va bunday jurnallarda chop etilgan tadqiqot natijalari ishonchli bo'lmashligi mumkin.

“Ta'magir jurnallar”:

- plagiat, qalbaki, uydirma va avval chop etilgan materiallarni takrorlash kabi holatlarni o'z ichiga oladi;
- mutaxassislar tomonidan taqrizdan o'tkazilmaydi;
- o'z-o'ziga iqtibos keltirish yoki kelishuvli iqtibos keltirishlar yuqori darajada bo'ladi.

Bunday jurnallarda maqolalar chop etish mualliflar, hammualliflar va tadqiqotni moliyalashtiradigan tashkilotlar tomonidan muallifning obro'siga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

«Ta'magir» jurnallarning belgilari:

- Jurnal qisqa muddat (2–3 kun, 1 haftada va h.k.) ichida maqolani nashr qilish taklifi bilan spam xabarnomalarni yuboradi, maqolalar taqriz va tahrirdan o'tkazilmaydi;
- Jurnal o'zi to'g'risida yolg'on ma'lumotni ko'rsatadi (masalan, Scopus va Web of Science ma'lumotlar bazalariga kiritilganligi haqida), soxta iqtiboslar indekslarini beradi, ISSN ni ko'rsatmaydi;
- Jurnalda ilmiy mavzularning keng doirasi (keng ko'lamdagi soha yo'nalishlar qamrovi) bo'yicha maqolalar nashr etiladi;
- Saytda mualliflar uchun yetarli ma'lumot yo'q, jurnalning tahririy siyosati va noshirlik etikasi, taqriz va pullik xizmatlar (agar mavjud bo'lsa) haqidagi ko'rsatmalar oshkor qilinmaydi;
- Jurnalda ko'plab maqolalar juda kam hajmda berilgan, tahminan 3-4 bet.
- Jurnalning bitta sonida juda ko'p miqdorda maqolalar beriladi (40 ta va undan ortiq);
- Jurnalda konferensiyalar materillari nashr etiladi;
- Jurnal tahririyat tomonidan maqolaning ilmiy darajasini oshirishni taklif qiladi;
- Jurnal har qanday ilmiy matnlarni qabul qilishini o'z veb-saytida e'lon qiladi;
- Jurnal dastlab o'z web-saytida pullik xizmatlar to'g'risida ma'lumot bermasdan, postfaktum, ya'ni maqolani qabul qilgandan keyin, uni nashr etish uchun haq to'lashni talab qiladi;
- Jurnal o'z xodimlari, mutaxassislari va tahririyat a'zolarining ismi va familiyalarini yashiradi. Agar bu jurnal vijdonan o'z faoliyatini yuritsa, ushbu ma'lumotlar oshkor qilinishi kerak, shunda mualliflar bu odamlarning vakolatlarini tekshirishlari mumkin bo'ladi;
- Tahririyat, masalan, pullik taqrizlar tayyorlash bo'yicha agentlik xizmatlarni taklif qiladi (bularga qo'lyozmani tarjima qilish, tahrir qilish yoki texnik tayyorlash kabi yuridik xizmatlar kirmaydi);
- Jurnal hammualliflikni mablag' evaziga taklif qiladi;

Maqola chop etish uchun ilmiy jurnalni qayerdan tanlab olish mumkin?

1. Scopus va Web of Science tahliliy tizimlarida bo'lg'usi maqolaning kalit so'zlari bilan tuzilgan tematik so'rovlar bo'yicha qidirish orqali;
2. Scopus va Web of Science da indekslanadigan jurnallar ro'yxatidan;
3. Journal Citation Reports (JCR) – ixtisoslashgan ma'lumotlar bazasidan;
4. Maxsus jumallarni qidirish va tahlil qilish bo'yicha qo'shimcha vositalardan (Scimagojr.com, Journal Finder, Journal Metrics, Springer Journal Selector, Edanz Journal Selector va b.);
5. Yetakchi nashriyotlarni platformalarida soha yo'nalishlari yoki maqolalarning metama'lumotlari bo'yicha tematik qidirish orqali. link.springer.com, <http://www.nature.com/search/advanced> va h.k.).

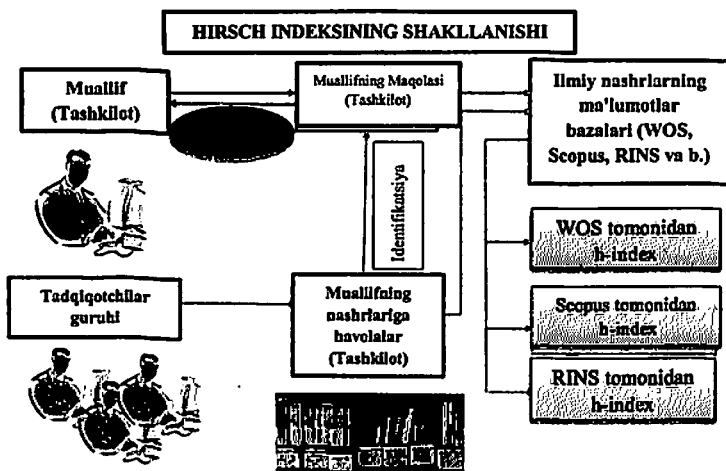
Muallifning affiliasiyasi (Аффилиация автора). Ingliz tilidan tarjima qilingan affilia (affiliation) ulanish, aloqa o'rnatishni kabi ma'nolarni anglatadi. "Institutional affiliation" yoki "academic affiliation" tushunchalari ilmiy maqola natijalari keltirilgan ish joyini ko'rsatadi. Ko'pincha bu "muallif haqida ma'lumot" deb tarjima qilinadi, bu aslida to'g'ri emas. Muallifning o'zi haqidagi ma'lumotlar, masalan, lavozimlar, unvonlar, ilmiy darajalar, ishlash tashkiloti, muallif bilan bir qatorda joylashtirilmasligi kerak.

Immetrik ma'lumotlar bazalari faqat muallifning familiyasi, ismi va uning ma'lum bir tashkilotga aloqadorligi bilan qiziqadi.

Ilmiy nashrlar mualliflarining affiliasiyasi

Ilmiy nashrlar mualliflarining affiliasiyasi jurnalning reytingini aniqlashning muhim omili sifatida xalqaro bazalarda qo'llaniladi va olimlar o'z tadqiqotlarini olib boradigan ilmiy muassasalarning nashriy faoliyatining ko'rsatkichi sifatida qo'llaniladi. Ushbu ko'rsatkichlar asosida (Hirsh indeksini o'z ichiga olgan holda) ilmiy tadqiqotlarni moliyalashtirish masalalari hal etiladi.

To'liq bo'lmagan affiliasiyalar xalqaro ma'lumotlar bazalarida indekslanmagan. Bu shuni anglatadiki, ushbu ish amalga oshirilgan ilmiy muassasaning turar joyi va nomi haqida ma'lumot yo'q. Binobarin, bunday maqolaning nashr etilishi muallifning yoki uning tashkilotining Hirsh indeksidagi o'zgarishlarga va uni nashr etgan jurnalning impakt-faktoriga hech qanday ta'sir ko'rsatmaydi.

4- rasm. Muallif affilatsiyasi

Shuning uchun, ma'lumotlar bazasida jurnalni indekslash, muallifning ish joyi haqidagi barcha ma'lumotlar to'g'ri aniqlangan bo'lishi juda muhim va bu holda ilmiy ishlar muallifning sahifasida ham, tashkilotning sahifasida ham aks etishi kerak.

Affiliatsiya qanday tashkil qilinadi

Nashrda muallifning to'g'ri tuzilgan affilatsiyasi quyidagi shaklda ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak:

- * fakultet yoki boshqa tarkibiy bo'linmalar,
- * tashkilot, shahar,
- * pochta indeksi, mamlakat.

Bu maqolani tashkilot sahifasiga kiritish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar. Alohida-alohida, ikki tomonlama affilatsiyani eslatib o'tish kerak. Agar muallif ikkita tashkilotda ish olib borgan bo'lsa (masalan, doimiy ish joyi va tadqiqotni amalga oshirish joyi), unda ikkinchi tashkilot haqida ma'lumotni vaqti-vaqti bilan ko'rsatish kerak.

Tashkiliy ma'lumotlar osongina aniqlanadi va ularning profillari yaxshi tuzilgan taqdirdagina to'g'ri bo'ladi. Mualliflar va nashrlarning boshlang'ich mansublik ma'lumotlarini to'g'ri yozilishiga beparvo munosabati, ilmiy nashrlarda ma'lumotlar haqidagi axborotlarning ilmiy o'lchov bazalaridan yo'qolishiga olib keladi.

Ilmiy ma'lumot bazalari tomonidan indekslanmagan, to'liq bo'lmagan affilatsiyaligi bo'lgan maqolalar ko'pincha "uysiz nashrlar" deb nomlanadi

va ular nafaqat tashkilotlarning profillariga tushmaydi, balki ko‘pincha mualliflarning profillarida qayd etilmaydi.

Ta‘riflangan vaziyat mualliflar, muharrirlar va noshirlardan nashrlar taqdimotining rasmiy tomoniga ko‘proq e‘tibor berishni talab qiladi. Mualliflarning tegishli ekanligi global axborot tizimlariga tuzatishlar kiritish zaruratini yo‘q qiladi.

II BOB. ILMIY TADQIQOTCHILARNING SHAXSIY PROFILINI SHAKLLANISHI

2.1 Scopus va WOS analitik tizimlarida mualliflik profillarini yaratish usullari

Analitik axborot tizimlarida mualliflarning shaxsiy profilini yaratish ular uchun analitik tizimda ishlash qulayligini yaratadi. Analitik axborot tizimlari ya'ni Scopus va Web of science tizimlarida ORCID va ResearcherID kabi tushunchalar mavjud. Bular orqali muallif o'zining shaxsiy profilini yaratadi.

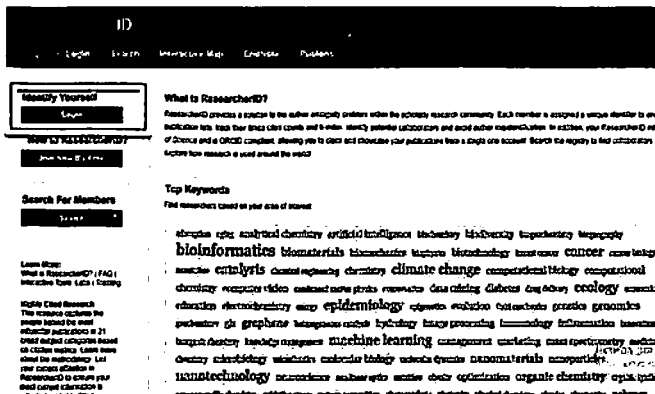
ResearcherID -ilmiy tadqiqot ishlarida muallifning noaniqlik muammosiga yechim topadi. Har bir a'zoga ya'ni tadqiqotchilarga;

- ularning nashr ro'yxatlarini boshqarishi;
- ularning soni va h-indekslarini kuzatib borish;
- potensial ishchilarni aniqlash va yozuvchining noto'g'ri identifikatsiyasini bartaraf etish uchun yagona identifikator beriladi.

Bundan tashqari, ResearcherID ma'lumotlaringiz "Web of Science" bilan birlashadi va ORCID-ga mos keladi, bu sizning adabiyotlaringizni bitta hisobdan talab qilish va namoyish qilish imkonini beradi.

"ResearcherID" dan ro'yxatdan o'tish va ID no'merga ega bo'lish quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

1. <https://www.researcherid.com> sahifasiga kiriladi.
2. **New to ReaeacherID?**- Yangi mualliflik kodi olish uchun ro'yxatdan o'tish.(5-rasm)

5- rasm. ID no'mer olish uchun ro'yxatdan o'tish

3. Ro'yxatdan o'tish uchun kerakli "*" qo'yilgan maydonlar to'ldiriladi.

(5-rasm)

Thank you for your interest in ResearcherID!

To register with ResearcherID.com, complete the required fields below. We will e-mail you registration invitation link.

First Name: Yusuf Note: ResearcherID.com will contact you using the email address. This will be kept private by default.

Last Name: Sarayeva

E-mail: Super_star11@gmail.com

How do you hear about us?

[Clear](#)

[Community Forum](#) | [Register](#) | [FAQ](#)
[Support](#) | [Privacy Policy](#) | [Terms of Use](#)

6- rasm. Ro'yxatdan o'tishning 1-bosqichi.

4. Ma'lumotlarni to'ldirishda ResearcherID.com sizning shaxsiy email po'chtangiz bilan bog'laydi va ma'lumotlar to'g'riligini tasdiqlash maqsadida maxfiy kod yuboriladi.(6-rasm)

Close

Notice:

Your ResearcherID invitation is on its way to starsarayeva@gmail.com. Please check your inbox. Thank you for your interest in ResearcherID.

[Community Forum](#) | [Register](#) | [FAQ](#)
[Support](#) | [Privacy Policy](#) | [Terms of Use](#) | [Logout](#)

Dear Yusuf Sarayeva,

Thank you for your interest in joining ResearcherID!

Copy and paste this link into your browser to complete the registration process:

<http://www.researcherid.com/VerifyURL.action?id=H3zZUPwQE10qaR0CEVMVQ6u4A6082dJTxLCOmyYU2QE9Rw26JEg%3D%3D>

As a registered member, you can:

- Manage your publication list and showcase your work.
- Track your times cited count and h-index.
- Identify potential global collaborators.
- Avoid the common problem of a false identification.

7- Rasm. Ro'yxatdan o'tishning e-mail po'chta orqali tasdiqlanishi

5. Ro'yxatdan o'tishning asosiy bosqichida muallif haqidagi to'liq ma'lumotlar so'raladi va zarur maydonlar to'ldiriladi. " * " bilan berilgan maydonlarni to'ldirish shart. (7-rasm)

Registration

To register with ResearcherID.com, complete the * required fields below. We will e-mail you a confirmation link.

First/Given Name: * Name: Enter your name. This will be displayed on your profile.

Last/Family Name: * E-mail address: Enter your Email address so we can contact you.

Middle Initial: * 1*

E-mail Address: *

Institution: *

Sub-organization / Department: Add

Address Line 1: *

Address Line 2:

City: * 2*

County/State/Province:

Zip/Postal Code:

Country/Region: *

Password: *

Password Guidelines
Must be 8 or more characters and contain:
- at least 1 numeral: 0 - 9
- at least 1 alpha character, case-sensitive
- at least 1 symbol: ! @ # \$ % ^ * () - ' [] \ \ / & _
Example: 1sun%moon

3*

Retype Password: *

Security Question: * ▼ | *

Security Answer: *

Verification Number: *

Select a Role: * 4*

Other Names Used by You: Add

Yes No * Send me information about new features on ResearcherID.com
 Yes No * Send me information about products and services related to ResearcherID.com

8- rasm. Ro'yxatdan o'tishning asosiy bosqichi.

1*- First/Given

name- Ism;

Last/Family name-Familya;

E-mail address- pochta.

2*- Institution-muallifning ish joyi;

Address Line1- muallif ish joyning manzili;

City- muallif ish manzilini qaysi shaharda joylashganligi;

Country/ Region- muallifning yashash mamlakati.

3*- Password- shaxsiy profilga kirish uchun maxfiy kod, u 8ta ishoradan iborat bo‘lib: raqam, harflar va simvollar qatnashishi lozim;

Retype Password- maxfiy kod takrorlanadi;

Security Question- berilgan maxfiy kod xotiradan ko‘tarilganda quyidagi belgilangan savolga javob berish orqali profilga kiriladi.

Security Answer- yuqorilda belgilangan savolning javobi;

Verification number- maxfiy kodni eslatuvchi raqam.

4*- Select a Role- muallifning ilmiy darajasi belgilanadi; * **ResearcherID.com** ning yangi xususiyatlari haqidagi xabarlardan boxabar bo‘lish: **HA/YOQ**; ***ResearcherID.com** ning mahsulotlar va xizmatlari haqidagi xabarlar bilan tanishtirib turing: **HA/YOQ**.

6. ResearcherId shartlari bilan tanishish va ro‘yxatdan o‘tish buyrug‘ini belgilash. “Accept” buyrug‘i orqali ro‘yxatdan o‘tiladi (8-rasm)

End User License

To continue with registration, you must accept the terms of the End User License Agreement.

ResearcherID Terms of Use and Privacy Policy

This agreement (Agreement) is a legal agreement between you, the user, (You or Your) and Thomson Reuters (Scientific) Inc. having its principal place of business located at 1500 Spring Garden Street, 4th Floor, Philadelphia, PA 19130 (TRSI, We or Our) and describes the terms and conditions on which you may access and use and TRSI will provide the ResearcherID service described in Section 1 below (the ResearcherID Service), which includes the allocation to You of a unique Researcher ID (the ResearcherID).

BY CLICKING ON THE "ACCEPT" BUTTON BELOW YOU AGREE TO BE LEGALLY BOUND BY THE FOLLOWING TERMS AND CONDITIONS. IF YOU DO NOT AGREE TO THE TERMS AND

Community Forum | Register | FAQ
Support | Privacy Policy | Terms of Use

© CC BYR GMT 2015

9- rasm. Ro'yxatdan o'tishni yakunlash.

**7. ResearcherID raqamiga ega bo'lindi. (9-rasm) Your ResearcherID is:
J-3094-2918**

Congratulations

Congratulations! Your ResearcherID registration is now complete.

Your ResearcherID is: J-3094-2918

Please click the link below to access your ResearcherID profile page. Once logged in, you can add information (click the Manage Profile button) or add publications to your publication lists.

[Click here to login to ResearcherID >>](#)

10-rasm. Mualliflik ID no'mer berildi

ORCID (Open Researcher va Contributor ID) - ilmiy mualliflar va tadqiqotchilarni identifikatsiyalash uchun muallifga berilgan nomutonosib alfanumerik koddir. Tadqiqotchining ismi, ilmiy jurnalda chop etilgan maqolaning muallifini ishonchli tarzda aniqlash uchun yetarli emas. Ko'pgina tadqiqotchilar bir xil nomga ega, boshqalari o'zlarining martabaları davomida turli nomlar bilan o'z maqolalarini chop qilishadi. ORCID ID identifikatori har bir olimga do'kondagi shtrix kodiga o'xshash yagona raqamni (ORCID ID) tayinlaydi. Bu 16 ta raqamli kod. Ism va familiyaning imloni harflari barcha muammolarni darhol hal qiladigan

raqamlar bilan almashtiriladi: talaffuz va boshqa tillarga tarjima qilish, muallifning identifikatsiyasini avtomatlashtirish orqali nashr etilgan maqolalar bilan aloqasi o'zgartirmaydi. Ushbu kodeks bilan olimni ilmiy tashkilotlar va jamoalar, nashriyotlar, jamg'armalar osongina aniqlaydi.

ORCID identifikatori - bu egalik qiluvchi shaxsni tanib olishni emas, balki butun dunyodagi hamkasblar bilan muloqot qilish imkonini beradigan biznes karta. ORCID ma'lumotlar bazasi muallif haqida quyidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi: Ism, familiya, muallif ishlaydigan tashkilot nomi, nashr qilingan maqolalar ro'yxati, grantlar va boshqa ma'lumotlar. ORCID ID kodining qiymati olimni maqola chop etilganda turli shakllarga to'ldirishni muntazam ravishda bajarish zaruriyatidan ozod qiladi. Shaxsiy hisob raqamingizdan shaxsiy ma'lumotlaringiz ORCID identifikatingiz kodini ko'rsatishi kifoya, avtomatik ravishda shakllarga o'tkaziladi.

Siz faqat rasmiy ORCID ID web-saytida ro'yxatdan o'tishingiz kerak. Shundan keyin adabiyotlaringiz haqida ma'lumot kiritishingiz kerak bo'ladi. Bularning barchasi juda oddiy va qiyin emas. Siz anketaga javob berishingiz kerak. So'rovnomaning barcha maydonlarini to'ldirgandan so'ng muallifga ID kodi beriladi va shu vaqtdan boshlab ORCID tizimidan foydalanishingiz mumkin. O'zingizning shaxsiy hisobingizdagi profilningizni to'ldirganda, siz jamoat doirasini odamlarga ochiq, cheklangan yoki shaxsiy sifatida o'zgartirishingiz mumkin.

ORCID ID raqami bilan ro'yxatdan o'tish bepul. CrossRef, Elsevier, IEEE, ImpactStory, Thomson Reuters, Wiley va boshqalar kabi nashriyotlar ORCID tizimi bilan mualliflar haqida ma'lumot olish uchun hamkorlik qiladilar.

Ro'yxatdan o'tish quyidagi tarzda amalga oshiriladi:

1. <https://orcid.org/elektron> manziliga kiriladi va "Register now!" vazifasi tanlanadi. (10-rasm).

We need your feedback! Please tell us about your understanding and perceptions of ORCID and your experience of using your ID by completing our community survey. Thank you!

DISTINGUISH YOURSELF IN THREE EASY STEPS

ORCID provides a persistent digital identifier that distinguishes you from every other researcher and, through integration in key research workflows such as manuscript and grant submission, supports automated linkages between you and your professional activities ensuring that your work is recognized. Find out more

ADD YOUR INFO

Enhance your ORCID record with your professional information and link to your other identifiers (such as Scopus or ResearcherID or LinkMEd).

USE YOUR ORCID ID

Include your ORCID identifier on your webpage, when you submit publications, apply for grants, and in any research workflow to ensure you get credit for your work.

LATEST NEWS

Thu, 16 Feb 2018
An interview with an author and editor. The show from Taiwan.

Mon, 13 Feb 2018
ORCID Research Network

Fri, 10 Feb 2018
ORCID Research Network

11-rasm. ORCID.org dan ro'yxatdan o'tish

- **1 REGISTER-** ORCID raqami mavjud bo'lmagan mualliflar uchun ro'yxatdan o'tish vazifasi.
 - **2 ADD YOUR INFO-** Profili mavjud mualliflar uchun ma'lumot chop shish vazifasi
 - **3 USE YOUR ORCID ID-** maqola chop qilishda ID dan foydalanish.
2. Ro'yxatdan o'tishda quyidagi maydonlar to'ldiriladi "*" majvud maydonlarga ma'lumot yozish majburiy. (12-rasm)

ORCID

Already have an ORCID ID? Sign In

Per ORCID's terms and conditions, you may only register for an ORCID ID for yourself.

First name

Yulduz

Last name

Saleyeva

Primary email

Super_star93@bk.ru

Additional email

starsaleyeva@gmail.com

Add another email

Create an ORCID password

Confirm ORCID password

You control this content and who can see it.

By default, who should be able to see information added to your ORCID Record?

- Everyone (87% of users choose this)
- Trusted parties (5% of users choose this)
- Only me (0% of users choose this)

4

Notification settings

ORCID sends email notifications about items related to your account, security, and privacy, including requests from ORCID member organizations for permission to update your record, and changes made to your record by those organizations.

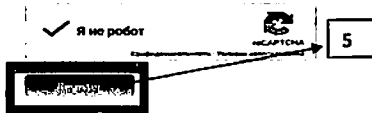
You can also choose to receive emails from us about new features and tips for making the most of your ORCID record.

Please send me quarterly emails about new ORCID features and tips

After you've registered, you can change your notification settings at any time in the account settings section of your ORCID record.

Terms of Use

I consent to the privacy policy and terms and conditions of use, including agreeing to my data being processed in the US and being publicly accessible where marked Public.

Активация
Чтобы активировать
параметры

12-rasm. Ro'yxatdan o'tish maydonlari

- 1) **First name**- muallifning ismi
- 2) **Primary email**- muallifning asosiy elektron pochta si
- 3) **Create an ORCID password**- profil uchun maxfiy kod; **Confirm ORCID password**- maxfiy kodni takrorlash

4) Muallifning ORCID profilidagi yig'ilgan resurslarni kimlar ko'ra olishi mumkinligi haqidagi ma'lumotlar: * Barcha, * ishonchli hamkasblar, * faqat o'zim.

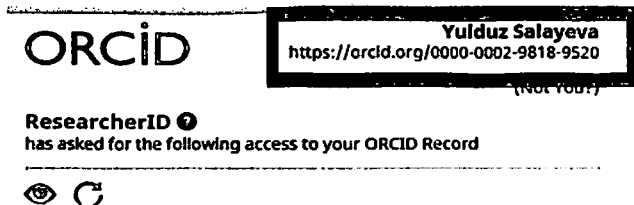
5) Register- Ro'yxatga olish.

3. Ro'yxatdan o'tish jaroyini va uni tasdiqlash(13-rasm)

13-rasm. Ro'yxat tasdiqlandi.

4. Muallifning ORCID raqami aniqlandi(14-rasm)

14-rasm. 16 raqamli ORCID ID

2.2.“SCOPUS” Analitik axborot tizimidan foydalanish usullari

Kutubxonalar uchun

- nashrlarga obuna bo‘lishning maqsadga muvofiqligini aniq, belgilash (har qanday sohadagi eng ommabop va havola qilingan jurnal)
- bir qidirish uchun o‘nlab ishonchsiz ma’lumotlar bazalari o‘rniga bitta mahsulotdan foydalanish
- Scopusga o‘tish axborot kutubxonasi maqomini sezilarli darajada oshiradi;

Tadqiqot Institutlari uchun

- Tadqiqot sohasi (qaysi tashkilotlarda, qaysi sohada va kimning izlanishlari amalga oshirilayotganligi) bo‘yicha dolzarb ma’lumotlarni olish, boshqaruv qarorlarini samarali amalga oshirish imkonini beradi;
- Xodimning, bo‘limning, butun tashkilotning maqomini aniqlash (nashr qilish va havola orqali, h-indeks);
- muassasani sertifikatlash uchun obyektiv asos, shuningdek, mablag‘ olish yoki grantlardan foydalanish bo‘yicha hisobot berish;

Tadqiqotchilar uchun

- mavzu bo‘yicha qidiruv natijalarini odatda o‘nlab turli xil resurslarga tarqalgan bir platformadan olish imkoniyati;
- ilmiy izlanishlar haqidagi har qanday ma’lumotlarni topish imkoni mavjudligi;
- turli sohalarda nashr etadigan barcha mualliflar (muallifning nomi, ish joyi, nashrlar predmeti, sitatalar va boshqalar) haqida to‘liq ma’lumot olish. Qo‘llanmani Scopusdagi muallifning profilidagi mazmuniga va uning bibliografik ro‘yxatini yuklab olishni;
- turli sohada nashr qilingan barcha tashkilotlar uchun to‘liq ma’lumot olish. Qo‘llanmani tashkilotning Scopus profilining mazmuni va uni sozlash (shuningdek, ma’muriyatning ro‘yxatdan o‘tish shakli va Scopusga obuna bo‘lmagan / tashkilotga kirish huquqi bo‘lmagan tashkilotlar uchun namunali fayl) haqida ma’lumotni yuklab olish yoki webinar yozuvlardan foydalanish;
- Ilmiy jurnallarni tahlil qilish va taqqoslash (initsial ma’lumotlarga, nashriyot faoliyatiga, SNIP va SJRning bibliometrik ko‘rsatkichlariga ko‘ra), ulardan qaysi biri qaysi nashrlarni chop etishni afzalroq tanlash

uchun, ulardan qaysi biri ko'proq qimmatli ilmiy axborotni aniqlash imkoni beriladi.

Scopus tizimidan foydalanish quyidagicha amalga oshiriladi.

Scopus Preview

Для доступа к Scopus требуется выполнить вход

Что такое Scopus » Блог »

Поиск авторов (2) Источники (3) Помощь (4) Зарегистрироваться (1) Войти (5)

Выполнить вход с учетными данными Elsevier

Имя пользователя
Пароль
Запомнить меня Войти

Вход через OpenAthens
Войти через свое учреждение
Вход через другое учреждение
Запросить удаленный доступ

Не зарегистрированы?
Забыли имя пользователя или пароль?
* = required fields

Проверьте свой бесплатный профиль автора!

Ищете бесплатные рейтинги и показатели журналов?

15-rasm. Scopus kirish interfası

- 1) **Ro'yxatdan o'tish (Зарегистрироваться)** - Scopus tizimining barcha funktsiyalaridan foydalanish uchun ro'yxatdan o'tish;
- 2) **Muallifi qidiruv (Поиск авторов)** - Muallifning nomi bilan Scopus bazasidan ma'lumot qidirish
- 3) **Manbalar (Источники)** - Barcha jurnallarning alifbo tartibidagi ro'yxatini ko'ring kitob to'plamlari, professional nashrlar va boshqalar. Scopusda mavjud bo'lgan konferentsiya materiallari, shuningdek, CiteScore, SJR, SNIP.
- 4) **Yordam (Помощь)** - Ushbu sahifada Scopus funktsiyalari haqida ma'lumot va materiallarni ko'rishingiz mumkin. Yordam xizmatiga murojaat qilish uchun jonli suhbatdan foydalanishingiz mumkin.
- 5) **Kirish (Войти)** - Scopus tizimidan ro'yxatdan o'tgan foydalanuvchilar uchun shaxsiy profillariga kirish buyrug'i
- 6) **Shaxsiy profilgan kirishning qo'shimcha funktsiyasi.** Oldin ro'yxatdan o'tgan foydalanuvchilar ism va maxfiy kod orqali tizimga kirish buyrug'ri.

Зарегистрироваться

Регистрация не занимает много времени и бесплатна. Это позволяет индивидуально настраивать продукты Elsevier к которым у вас есть доступ.

Ваша информация

Имя:

Фамилия:

Адрес эл. почты и пароль

Ваш адрес электронной почты будет служить именем пользователя

Адрес эл. почты:

Пароль:

Указание в отношении паролей.

Политика конфиденциальности

Добавить данные профиля

Я хочу получать от компании Elsevier B.V. и ее дочерних организаций информацию об их продуктах и услугах

Я прочитал(а) и понял(а) Соглашение с зарегистрированным пользователем и обязуюсь выкладывать все его условия.

16-рasm. Scopus tizimidan ro'yxatdan o'tish.

- 1) Ro'yxatdan o'tish jaroyonida "*" bilan ko'rsatilgan maydonlarni to'ldirish majburiy: Ism, familiya, elektron po'chta manzil va maxfiy kod.
- 2) **Profilga qo'shimcha ma'lumotlarini kiritish (Добавить данные профиля)** - Mualliflar Scopus tizimidan ro'yxatdan o'tish jaroyonida qo'shimcha ma'lumotlarini kiritish mumkin bo'lgan qo'shimcha funktsiya.
- 3) Tizimdan ro'yxatdan o'tish jaroyonida foydalanuchi bilan tiziladigan rozilik kelishuvi bilan tanishish zarur va rozilik bildirilishi kerak.
- 4) **Ro'yxatdan o'tish (Зарегистрироваться)** - Ro'yxatdan o'tish buyrug'ri.

Foydalanuvchi Scopus tizimidan ro'yxatdan o'tgandan keyin o'zining shaxsiy profili orqali tizimdan foydalanish imkoniyatlariga ega bo'ladilar. Sohaga tegishli resurslarni qidirish va qidirishdagi imkoniytlarga, jurnallar va mualliflarning reyting ko'rsatkichlarini ko'rish, o'zlarining ilmiy maqollarini yuqori reytingda ega jurnallarda chop etish kabi ma'lumotlarga ega bo'ladilar. (16-rasm)

Поиск документа

Создать источник >

Документы Авторы Организации Расширенный поиск

Поиск
например: Тургенев AND nature AND books

Название статьи, краткое описание

Название статьи, краткое описание

Все поля
Название статьи, краткое описание
Ключевые слова
Авторы
Первый автор
Иллюстрации
Название статьи
Краткое описание
Ключевые слова

Ограничить

AND
Поиск
library and information science

1,265 результатов поиска документов

TITLE (Library AND information AND science) AND TITLE-ABS-KEY (Library AND information AND science)

Ограничить

Диапазон дат (включая граничные даты)

Опубликованные Все годы по Настоящее время

Добавленные в базу данных Scopus за последние 7 дней

Тип документа
Все

17- rasm. Scopus tizimidan resurslarni mavzu bo'yicha qidirish.

- 1) **Hujjatlar (Документы)** - Hujjatlar bo'yicha qidirish. Bu sahifa asosiy qidiruv maydonchasidir. Qidiruvni boshlash uchun "Qidiruv" maydonida qidiruv so'rovini kiriting.
- 2) **Qidiruv maydonchalarini tanlang** - So'rovingizni qidirmoqchi bo'lgan maydonlarni tanlang. Masalan, maqolaning sarlavhasi, muallifi, birinchi muallifi, kalit so'zlari va boshqa xususiyatlari orqali qidirish.
- 3) **Mantiqiy operatorlar** - Qidiruv shartlarini birlashtirish uchun AND, OR, AND NOT ni tanlang. Ushbu funktsiya qidiruvga berilgan gapdagi so'zlari AND ya'ni gap so'zlarni alohida-alohida qidirish, OR

gapdagi so'zlarni bittasini qidirish. AND NOT gapdagi so'zlarni birgalikda qidirish.

- 4) Qidiruv natijasidan topilgan natija.
- 5) Qidiruvda berilgan gapning har bir so'z orqali qidirilganligining natijasi. Masalan qidiruvga "library and information science" deb berildi, qidiruvda library alohida information alohida science alohida qidiruv natijasi 1265ta resurs topildi.
- 6) **Moslashtirilgan cheklovlar** - Resursni chop etiladigan sana, yaqinda qo'shilgan hujjatlar, hujjat turlari yoki mavzular bo'yicha cheklash orqali boshqarish.

ИИСК-автора

Создать историю

To determine which author names should be grouped together under a single identifier number, the Scopus Author Identifier uses an algorithm that matches author names based on their affiliation, address, subject area, source title, dates of publication, citations, and co-authors. Documents with inconsistent data may not be matched; this can lead to more than one entry in the results list for the same author. By default, only details pages matched to more than one document in Scopus are shown in search results. About Scopus Author Identifier

Документы **Авторы** Организации Расширенный поиск Советы по поиску

1 Фамилия автора
например: ИИСК

Имя автора
например: ИИ

Организация
например: "Yates University"

2 Поиск

3 ORCID

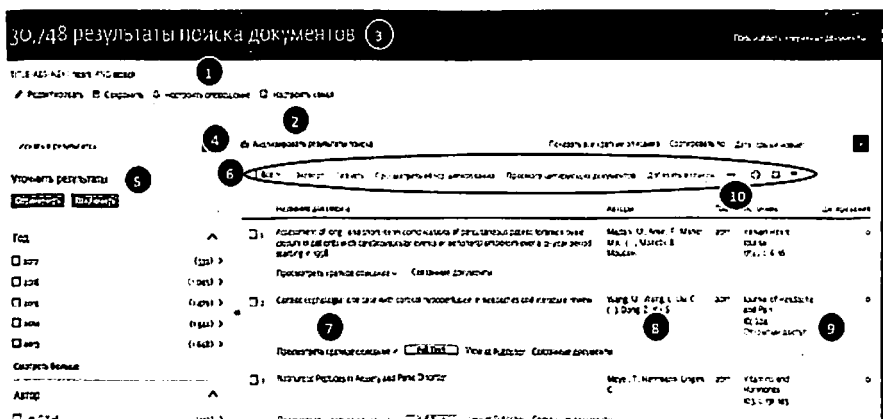
Поиск

18-rasm. Muallif bo'yicha qidiruv.

Scopus tizimining qidiruv tizimida qidiruvning alohida shakli ya'ni muallif orqali qidiruv mavjud (18-rasm)

- 1) **Muallif bo'yicha qidiruv.** Bu qidiruv usulida muallifga tegishli ma'lumotlar orqali qidiriladi.
- 2) Muallifning familiyasi, Muallifning ismi va Muallifning tashkilot nomi orqali qidiruv. Masalan: Muallif familiyasi –Ganiyeva, Muallif ismi – Barno.
- 3) ORCID- Muallifning ORCID raqami orqali qidiruv. Bu raqam muallif uchun yagona ID raqam hisoblanadi va uni olish uchun www.orcid.org saytidan ro'yxatdan o'tiladi.

Qidiruv natijalarini quyidagi usullar orqali aniqlashtirish mumkin (19-rasm)

19-rasm. Qidiruv natijasining tahlili

- 1) **Ogohlantirishni sozlash (Настроить оповещение)** - E-mail yoki RSS orqali sizning qidiruv parametrlaringizni qondiradigan yangi maqola (o'rnatish uchun avtorizatsiya) talab qilinadi.
- 2) **Natijalarning tahlili (Анализ результатов)** - Natijalaringiz tahlilini ko'rish uchun bosing. Miqdor, yil, manbalar, mualliflar, tashkilotning a'zoligi va boshqalar.
- 3) **Qidiruv natijalari soni.** Topilgan hujjatlar sonini ko'rsatadi.
- 4) **Qidiruv natijasi.** Qidiruvga qo'shimcha parametrlar qo'shish, ularni ushbu sohaga yozib qo'yish.
- 5) **Natijalarni aniqlashtirish (Уточнение результатов)** - Natijalarni aniqlashtirish panelini ishlatish sizning qidiruv natijalaringizni muayyan toifadagi hujjatlarga cheklab qo'yishi mumkin. Misol uchun, o'zingizni ma'lum bir muallif yoki yil nashri bilan cheklashingiz mumkin. Natijalarni har qanday istisno qilish xususiyati mavjud.
- 6) **Natijalarni qayta ishlash paneli: Экспорт (Экспорт).** Экспорт библиографик yozuvni Mendeley yoki RefWorks vakolatli menejerlari yordamida ma'lumot RIS, CSV, BibTex formati yoki matn holatda ko'chirish. Agar siz foydalanmoqchi bo'lsangiz RefWorks, siz RefWorks ID / PW bilan bog'lanishingiz mumkin. Buning uchun navigatsiya panelidagi hamburger belgisini bosing, shaxsiy profilga

kirish opsiyasiga o'ring, so'ngra Maqola havolalari sozlamalarini eksport qilish va boshqarishga o'ring.

Yuklash (Загрузка) – PDF fayllar paketini yuklab olish, ularni avtomatik ravishda ma'lum qoidalarga muvofiq belgilash. Titullar muallifning ismi, yil nashr etilishi, maqola sarlavhasi, jurnal, va boshqalarning kombinatsiyasi bo'lishi mumkin. Agar PDF mavjud bo'lsa, bir vaqtning o'zida eng ko'p 50 ta faylni yuklab olish mumkin. Firefox yoki IE 9,10,11 da mavjud.

Iqtiboslarni aks ettirish (Обзор цитирования) - Hujjatlarni tahlil qilish tanlangan maqolalarni keltirib chiqaradi.

Iqtibos keltirilgan hujjatlarni ko'rish (Просмотр цитирующих документов) - View tanlangan maqolangizga taalluqli barcha hujjatlar. Qo'shimcha tarzda 10-bandga qarang.

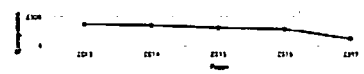
- 7) **Hujjatlar sahifasi ekrani** - Ko'rish uchun maqola sarlavhasini bosing. Batafsil tushuntirishga ega bo'lgan sahifa - izoh va havolalar ro'yxati. Natijalarni ko'rish, qidirishda siz quyidagi havolalardan foydalanishingiz mumkin:
- Hujjat matnini noshirning veb-saytida ko'ring;
 - Anotatsiyani ko'rish;
 - Tegishli hujjatlar;
- 8) **Muallif sahifasi** - Muallifning nomini va uning nashrlarini ko'rish uchun muallifning ismiga bosing.
- 9) **Manba sahifasi.** Hujjatning manba nomiga uning batafsil ta'rifini, shu jumladan, Scopus jurnalining metrikalarini ko'ring.
- 10) **Qo'shimcha punktlar:** Linklarni ko'rsatish- Tanlangan maqolada havola qilingan barcha hujjatlarni ko'rsatadi. Bibliografiya yaratish: Ma'lumot ro'yxati tuzish me'yorlariga muvofiq bibliografiya yaratish. E-pochta: E-pochta maqolalari. Chop etish: Maqolalarni bosib chiqarish uchun formatda ko'rsatish imkoniyati.

Обзор цитирования

Обзор цитирования — это обзор цитированных в работе Вами документов

1) Цитированные документы — вы можете выбрать цитируемые статьи

2) Цитированные документы — вы можете выбрать цитируемые статьи

Диагностика: 2013 — 2017

- Актуальность цитирования в работе
- Актуальность цитирования в работе
- Актуальность цитирования в работе
- Актуальность цитирования в работе

Документы

Цитирования

Документы по	2013	2014	2015	2016	2017	Промежуточный итог	2017	2018
1. Overview of the... (2008)	100	120	150	180	200	650	100	120
2. Overview of the... (2009)	100	120	150	180	200	650	100	120
3. Overview of the... (2010)	100	120	150	180	200	650	100	120
4. Overview of the... (2011)	100	120	150	180	200	650	100	120
5. Overview of the... (2012)	100	120	150	180	200	650	100	120

20-rasm. Qidiruv natijasining iqtiboslar bo'yicha tahlili

Сведения об авторе

The Scopus Author Identifier assigns a stable number to groups of documents written by the same author via an algorithm that matches authorship based on a certain criteria. If a document cannot be confidently matched with an author identifier it is grouped separately. In this case you may be interested in seeing the same author.

Ross, Russell R

Metropolitan Medical Center, Department of Pathology, Seattle
 Love, Seattle

Документы: 278

Цитирование: 278 (278 цитирований в 278 документах)

Ссылки: 278

Ссылка на автора: [Scopus Author Identifier](#)

278 документов

278 документов

278 документов

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

Актуальность в работе

20.1-rasm. Qidiruv natijasining iqtiboslar bo'yicha tahlili

- 1) **Ko'rsatilgan hujjatlar soni.** Hujjatlarning yil davomida keltirilish sonini ko'rsatadi. Ko'rsatilgan hujjatlarni ko'rishingiz, chop etishingiz va eksport qilishingiz mumkin.
- 2) **Atamalar umumiy soni.** Yil davomida har bir maqolaning keltirilishi.

- 3) **Atamani tahlil qilish bilan muallifning sahifasi** - Muallifning nomi, qaysi tashkilotga mansubligi, hujjatning nomi, mamlakat, hujjatlar soni, bibliometrik ko'rsatkichlar, nashrlarni bilish mumkin.
- 4) **Ma'lumotlarni keltirib chiqarish ma'lumotlarini ko'rish.** Xabarlarni ko'rishni bosish orqali havolalarni tahlil qilishingiz mumkin. Har bir maqola uchun yiliga bir marta ko'rsatadigan jadvalni ko'rasiz. Ushbu universal vosita sizga ma'lum bir maqolaning sarlavhasidagi o'zgarishlarni kuzatib borish imkonini beradi.
- 5) **H-indeks.** Ushbu o'lchov muallif (h) tomonidan chop etilgan paytdan boshlab kamida bir marta keltirgan maqola sonini ko'rsatadi.

Qidiruvni o'tkazganingizdan so'ng, foydalanuvchi qidiruv natijasini "Analyse" tugmasi orqali tahlil qilishingiz mumkin. Ochilgan bir nechta yangi oyna ularning har biri to'plamga ega grafiklardir. Grafik ma'lumotlar qidiruv natijalarni yaxshiroq tushunish imkonini beradi.

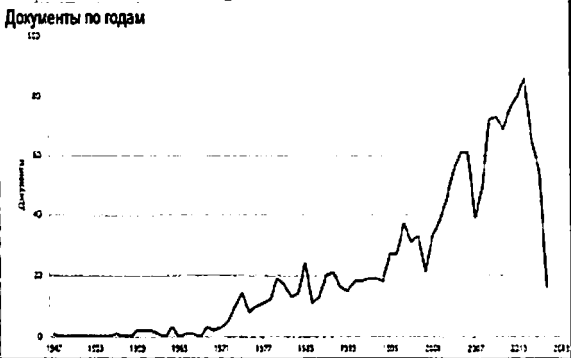
1,516 результаты поиска документов

1

№	Название документа	Автор	Год	Актуальность	Упомянутости
1	Resource Profile of Assets and Peak Quarter	Walter T. Hesterman-Lopez, C.	2007	Актуальность высокая	0
2	Impact of Fiber Structure on the Molecular Weight and Degree of Crystallinity of Polypropylene Fibers	Douglas G. Green, A.L. Cohen, J.M. (...) Smith, M.P. Tang, Z.	2007	Актуальность высокая	0
3	Theory of phase-contrast microscopy in the optical microscope	Wang, Y., Tang, L., Tang, H.	2007	Актуальность высокая	0
4	Inhibitory reactions under stress: A contribution to human defensive capacity and PTSD	Yordan, E., Roche-Paga, V., Basso, A.F., (...) Pimenta, U.G., Figueira, I.	2007	Актуальность высокая	0

20.2-*ras*m. Qidiruv natijasini iqtiboslar bo'yicha tahlili

Год	Документы
2017	10
2016	22
2015	65
2014	88
2013	80
2012	70
2011	69
2010	73
2009	72
2008	43
2007	28
2006	61
2005	61
2004	15
2003	15

20.3-rasm. Qidiruv natijasini iqtiboslar bo'yicha tahlili

- 1) Qidiruv natijalarini tahlil qilish. Natijalarni tahlil qilish havolasi qidiruv natijalari sahifasi.
- 2) Qidiruv natijalarining parametrlari. Quyidagi tartibda tashkil etilgan: yil adabiyotlar, manba nomi, muallif nomi, tegishli mamlakat, turi hujjat mavzular.

ИСТОЧНИКИ

1776 результатов 2

Название источника	0 Сбросить	0 Сбросить	0 Сбросить	0 Сбросить
Co-A Certificates for Certificates	6921	1123	6764	100%
Critical Reviews	4175	9122	10109	100%
Critical Society Reviews	1175	4994	766	100%
Reviews of Modern Poetry	1148	1311	477	100%

iqtiboslarini tashkil qilish, turli manbalarni to'g'ri keltirish, ilmiy guruhlariga qo'shilish yoki o'zlarini jalb qilish, chop etilgan maqolalar haqida hamkasblaridan mulohaza olish va yangi tadqiqotlarni kuzatish muhim vazifalardir.

Ushbu vazifalarni bajarishda Mendeley dasturidan foydalanish juda qulaydir.

Mendeley (www.mendeley.com) - bibliografik axborotni boshqarish uchun bepul dastur bo'lib, u tadqiqot ishlarini PDF formatida saqlash va ko'rish, shuningdek, xalqaro ijtimoiy tarmoqqa ulanish imkonini beradi. U shaxsiy ilmiy kutubxonani boshqarish va ilmiy maqolalar bo'yicha samarali hamkorlik qilish uchun qulay vositadir.

2008 yilda yaratilgan, hozirda mendeley 400 milliondan ortiq noyob maqolalar chop etgan 3 milliondan ortiq foydalanuvchini ro'yxatdan o'tkazdi. Scopus bilan integratsiyalashgan, bu Mendeley foydalanuvchilariga analitik resurslarga kirishni osonlashtiradi va millionlab nashrlarning metama'lumotlari bilan ishlashga imkon beradi. Scopusda o'z profiliga ega bo'lgan olim barcha nashrlarni avtomatik ravishda, qo'lda yozmasdan import qilishi mumkin. Agar siz boshqa Elsevier manbalarida ro'yxatdan o'tgan bo'lsangiz, masalan, My Research, ScienceDirect yoki Scopus, siz Mendeley-ga kirish uchun bir xil foydalanuvchi nomi va parolidan foydalanishingiz mumkin.

Mendeley yordamida har bir foydalanuvchi quyidagilarni bajarishi mumkin:

- o'z elektron ilmiy kutubxonangizdagi maqolalarni to'plash va saqlashni boshqarish oson;
- o'z kompyuteringizdan veb-sayt yoki mobil ilova orqali kutubxonangizdagi maqolalarni o'qish va izohlash;
- ochiq va yopiq guruhlardagi hamkasblar bilan maqolalar bo'yicha hamkorlik qilish;
- Mendeleyga o'rnatilgan 6750 uslubdan birini ishlatgan holda havolalar va havolali adabiyotlar yaratish yoki havolalar dizayni uchun o'zingizning uslubingizni yaratish;
- o'z onlayn profilingizni yaratib va tadqiqotlar natijalarini butun ilmiy hamjamiyatga e'lon qilish;
- Mendeley tarmog'idan ilmiy maqolalar, tavsiyalar, hamkasblar va mualliflarni qiziqtirgan ilmiy ishlarni qidirish.

Mendeleyning vazifalaridan biri - har bir olimning bosma asarining ta'sirini baholashga yordam beradigan nashr etilgan maqolalardagi statistikani ko'rishga va Mendeley Statistikasi tadqiqotchining ishini

qanchalik samarali va foydalanuvchilarga egaligi to'g'risida umumiy beradigan ko'rsatkichlar to'plamini ko'rishga imkon beradi.

Bundan tashqari, tadqiqotchilarga ilmiy sohalaridagi o'zgarishlardan xabardor bo'lishlariga yordam beradigan maxsus vositalar to'plami ishlab chiqilgan. Tizim sizni qiziqishlaringizni baham ko'radigan boshqa tadqiqotchilar bilan bog'lanishingiz uchun ishlaydi. Umuman olganda, ushbu yondashuv umumiy ma'lumot oqimidan nimani muhimligini tushunishni ta'minlaydi.

“Suggest” sahifada har bir tadqiqotchi uchun alohida tavsiya etilgan maqolalar mavjud.

Sahifa turli xil ilmiy ehtiyojlarni qo'llab-quvvatlash uchun to'rtta turli tavsiyalar algoritmlari bilan to'ldiriladi:

* sizning profilingizda ommabop — muayyan sohada har doim original ishlarni aks ettiradi;

* sizning profilingizda hozirgi kunda ma'lum bir profilda mashhur bo'lgan maqolalar;

* kutubxonangizdagi so'nggi hujjat asosida-oxirgi paytlarda foydalanuvchi tomonidan qo'shilgan maqolalarga o'xshash maqolalar;

*kutubxonangizdagi barcha hujjatlar asosida-foydalanuvchi kutubxonasidagi kontentni va boshqa Mendeley foydalanuvchilarining mazmunini hisobga olgan holda tavsiya etilgan maqolalar to'plami.

Tavsiyalar har bir tadqiqotchi uchun uning kutubxonasi tarkibiga qarab yangilanadi, foydalanuvchi uchun har doim yangi narsa bo'ladi, natijasi aniqlanadi. Hisoblash har bir iteratsiyadan 25 milliondan ortiq yangi tavsiyalarni o'z ichiga oladi. Bu shuni anglatadiki, agar foydalanuvchi kutubxonaga yangi hujjatlarni qo'shmasa ham, u shunga o'xshash kutubxonalari bo'lgan boshqa Mendeley foydalanuvchilari faoliyati asosida yangi tavsiyalar oladi. Aynan muallifga tavsiya etilgan maqolalarni topish uchun www.mendeley.com sahifasiga tashrif buyurish taklif qilinadi.

Agar siz chop etilgan maqolalarning muallifi bo'lsangiz, Mendeley “Stats” moduli Mendeley platformasidagi ishlarni iqtibos qilish va ulardan foydalanish, yuklash va ko'rish uchun ma'lumotlarning jamlangan natijasini ta'minlaydi. Siz nashr qilingan har bir maqolaning statistikasini ko'rishingiz mumkin. Ushbu kuchli vosita sizning ishingiz ilmiy doirada qanday ishlatilayotganini, shu qatorda Mendeley, Scopus, NewsFlo va ScienceDirect ma'lumotlarini ishlatib ko'rishga imkon beradi.

Statistikada muallifning nashrlari, jumladan iqtibos, Mendeleyning o'qilishi va guruh faoliyati, ko'rsatkichlar, foydalanuvchi o'quvchilarining

holati va ilmiy yo‘nalishi kabi ko‘rsatkichlar, shuningdek, nashr etilgan asarning ta‘sirini tushunish va baholashga yordam beradigan ommaviy axborot vositalaridagi har qanday ma‘lumotlarning umumlashtirilgan ko‘rinishi keltirilgan. ScienceDirect bilan integratsiya tufayli to‘liq matnni (PDF va HTML), qidirish kalit so‘zlarini, o‘quvchilarni geografik taqsimlash va turli xil ma‘lumot manbalariga havolalarni topish mumkin.

Shuni yodda tutish lozimki, statistika faqat Scopus ma‘lumotlar bazasida o‘z asarini chop etgan mualliflar uchun mavjud. Muayyan muallifning maqolalari kiritilgan yoki yo‘qligini bilish uchun www.mendeley.com/stats saytiga tashrif buyurish va profilni Scopus platformasida ro‘yxatdan o‘tkazish jarayonini boshlash mumkin.

Mendeleydan foydalanish quyidagilarni anglatadi:

- agar sizda Mendeleyda profilingiz bo‘lmasa, uni (www.mendeley.com/join/) elektron pochta manzilingiz yordamida yarating;

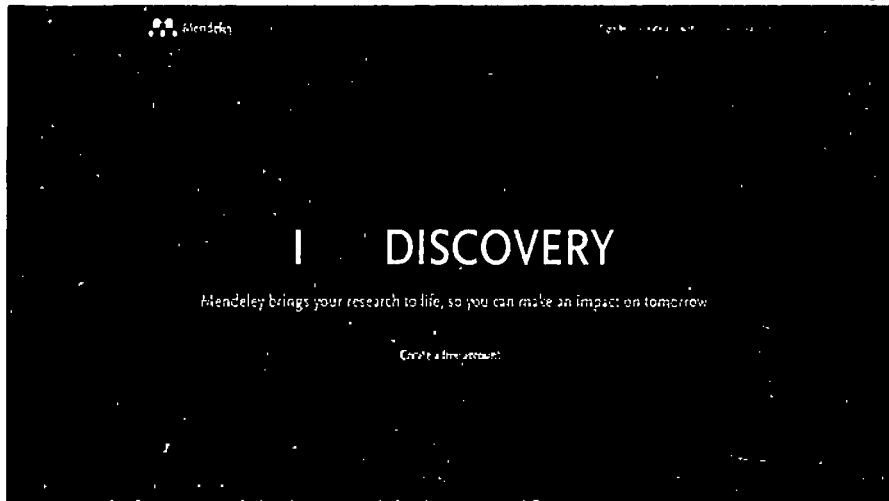
- ilmiy kutubxonangizga doimo kirish uchun shaxsiy kompyuteringiz yoki bepul mobil ilovangiz uchun Mendeley versiyasini yuklab oling;

- Mendeley profilingizni iloji boricha batafsilroq to‘ldiring, shu jumladan ilmiy nashrlaringiz va ilmiy izlanishlaringiz ro‘yxatini dunyo bo‘ylab olimlar topishi uchun. Tegishli jurnal ruxsati bilan profil sahifasida maqolalarning to‘liq matnlarini nashr etishingiz mumkin;

- agar siz Mendeleyda profilga ega bo‘lsangiz, unda ish joyingiz to‘g‘ri ko‘rsatilganligiga, shuningdek nashrlarning ro‘yxati va ilmiy manfaatlariga ega ekanligiga ishonch hosil qiling.

Mendeley dasturini kompyuterga yuklab olish va undan foydalanish

Mendeley platformasidan foydalanish uchun www.mendeley.com saytiga kiriladi. Agar siz oldin Mendeleyga azo bo‘lgan bo‘lsangiz yoki Scopus, ScienceDirect bazalari foydalanuvchisi bo‘lsangiz, unga berilgan login parol orqali “Sign in” функцияси orqali platformaga kirishingiz mumkin, agar siz tizimlarga birinchi marta kirayotgan bo‘lsangiz “Creat account” функцияси orqali o‘zingizga profil ochishingiz mumkin.

21-rasm. Mendeleev platformasining asosiy interfeysi

Mendeleevda ishlash qulay va oson bo‘lishi uchun dasturni kompyuterga yuklab olishiz mumkin. Buning uchun asosiy interfeysdagi “Download” funksiyasidan foydalaning.

Download Mendeleev Desktop for Windows

Download Mendeleev Desktop for Windows

Windows 7, 8.1 and 10 (Version 1803). See release notes.

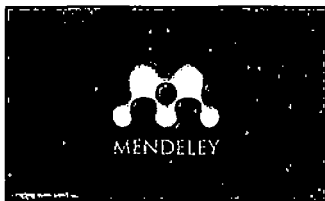
Other systems: [Mendeleev Desktop for macOS](#) [Mendeleev Desktop for Linux](#)

New Mendeleev Reference Manager is now available [Get started](#)

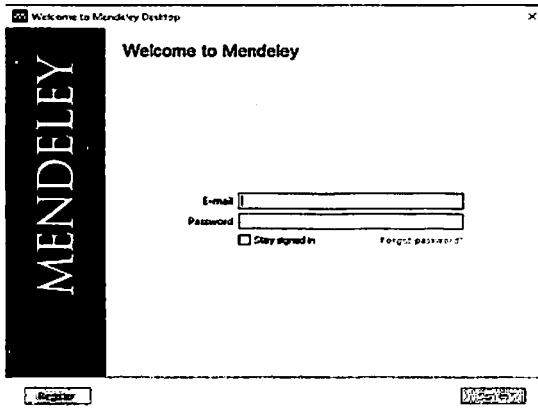
22-rasm. Kompyuterga yuklash uchun Mendeleev dasturi

Mendeleev dasturidan windows operatsion tizimidan tashqari macOS va Linux tizimlarida ham foydalanish mumkin. Agar sizning kompyuteringiz

Window tizimida bo'lsa u holda "Download Mendeley desktop for windows" tugmasi bosiladi.

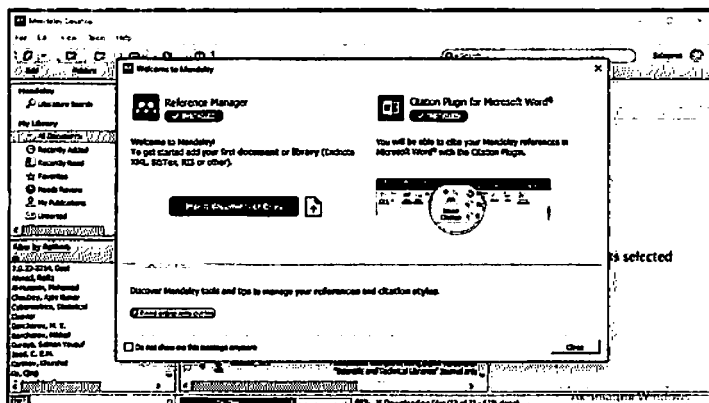

Kompyuteringizga quydagicha logotipdagi dastur yuklanadi.

23-rasm. Mendeleydan ro'yhatdan o'tish.

Mendeley dasturiga Scopus va ScienceDirect tizimlaridagi e-mail va parol orqali kiriladi.

24-rasm. Mendeley dasturining asosiy ishchi oynasi

III BOB. O‘ZBEKISTONDA ANALITIK AXBOROT TIZIMLARINING QO‘LLANILISHI

3.1. O‘zbekiston ilmiy jurnallar axborot tizimi

Hozigi kunda O‘zbekistonda ilm-fan sohasida chop etilayotgan ilmiy jurnallar ko‘p. O‘zbekiston ilmiy jurnallarida chop etilgan maqolalar esa ilmiyligi jihatidan xorij jurnallaridan qolishmasada, biroq mazkur jurnallarni dunyo ilmiy hamjamiyati yetarlicha bilmaydi. Ko‘pchilik olimlar, ilmiy tadqiqotchilar o‘zlarining ilmiy maqolalarini yuqori impakt-faktorga ega jurnallarda chop etishni xohlashadi va buning uchun xorij ilmiy jurnallariga murojaat qilishadi. Bu bilan o‘z ilmiy ishlarini jahon ilmiy jamoatchiligiga taqdim etish va turli xil mamlakatlarning izlanuvchilari tomonidan iqtiboslarga ega bo‘lishga imkon tug‘iladi.

Afsuski, O‘zbekistonda ilmiy jurnallarni indekslarini aniqlash bo‘yicha avtomatlashtirilgan tizim mavjud emas.

O‘zbekistonda ilmmetrik tadqiqotlarni rivojlantirish nafaqat universitetlar va ilmiy markazlar, balki alohida tadqiqotchilar faoliyatini tahlil qilishda muhim davlat vazifasidir. Ilmiy jurnallar tahlili va nashriyot faoliyati ilmiy ishlar va tashkilotlar samaradorligini baholashning asosiy mezonidir.

Prezident farmonlari va O‘zbekiston hukumati qarorlari aynan ilmiy faoliyatni faollashtirishga qaratilgan.

E-LINEPRESS MChJning yosh tadqiqotchilari va mutaxassislari tomonidan amalga oshirilayotgan samarali loyihalardan biri bu 2018-2019 yillarda O‘zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligining granti asosida ishlab chiqilgan "O‘zbekiston ilmiy jurnallarining milliy axborot tizimi" loyihasidir.

2020 yilda <http://uzscite.uz> portali birgalikda ishlash va rivojlantirish uchun O‘zbekiston Milliy kutubxonasiga topshirildi.

Loyihaning maqsadi - O‘zbekiston ilmiy jurnallarining rivojlangan milliy axborot tizimi doirasida ilmiy davriy nashrlarni to‘plash, raqamlashtirish va avtomatlashtirilgan qayta ishlashni yagona me‘yoriy-uslubiy qo‘llab-quvvatlash asosida ilmiy nashrlarning sifati va mualliflarning nashriyot faoliyatini obyektiv baholash orqali O‘zbekistonda ilmiy tadqiqotlar darajasini oshirish.

UZSCITE O‘zbekiston ilmiy jurnallarining axborot tizimi - bu ilmiy jurnallar, maqola mualliflari va tashkilotlar ma‘lumotlar bazalarini

shakllantirish, shuningdek ayrim ilmmetrik ko'rsatkichlarni hisoblash uchun avtomatlashtirilgan tizim.

Tizimning maqsadi respublikadagi ilmiy jurnallarning nufuzini oshirish, ma'lumotlar bazasini qidirish, jurnal reytingini baholash, shuningdek, ba'zi bir ilmmetrik xususiyatlar bo'yicha statistik ma'lumotlarni to'plash orqali mualliflarining nashr etish faolligini oshirishdan iborat.

Tadqiqotlar olib borishda, ilmmetriya, bibliometriya, boshqaruv nazariyasi, statistik tahlil, shuningdek elektron ma'lumotlar bazalari va web-portallarni shakllantirish usullari va yondoshuvlaridan foydalanildi.

Loyihaning yakuniy bosqichida olib borilgan tadqiqotlar natijasida quyidagi asosiy natijalarga erishildi:

- O'zbekistonda ilmiy jurnallarning axborot tizimining funksional tuzilmasi, jumladan ma'lumotlar bazasini yaratish va tizim manbalariga kirishni ta'minlash uchun zarur bo'lgan quyi tizimlar ishlab chiqildi;

- Portalni yaratish, ilmiy jurnallarning ma'lumotlar bazasini shakllantirish algoritmlari ishlab chiqildi; mualliflar ishlaydigan tashkilotlar; ilmiy ishlar mualliflarining ma'lumot bazalari, shuningdek, ularning ilmmetrik ko'rsatkichlari aniqlandi;

- Milliy ilmiy jurnallarning elektron nusxalarini yaratish va xalqaro talablarga javob beradigan ma'lumotlar bazasini yaratish bo'yicha me'yoriy hujjatlar tayyorlandi;

- Portalda yagona ma'lumotlar bazasini yaratish uchun jurnallarning elektron versiyalarini nashr etuvchilar tomonidan topshirish bo'yicha normativ hujjatlar ishlab chiqildi. Ilmiy jurnallarni xalqaro axborot tizimlarida taqdim etish uchun zarur formatlarga moslashtirish talablari aniqlandi.

- Foydalanuvchilarning talabiga binoan milliy ilmiy jurnallarning ma'lumotlar bazasini shakllantirish, shuningdek zarur ilmiy jurnallarni qidirish uchun dasturiy ta'minot to'plami (Portal) ishlab chiqilgan.

Ishlab chiqilgan dasturiy modullarning ishlash ko'rsatkichlariga quyidagilar kiradi: foydalanish uchun yaroqlilik, O'zg'z DSt 1986: 2010 standartiga muvofiqligi, foydalanish qulayligi, sinovga moyillik, moslashuvchanlik.

Natijalarning samaradorligi. Bu ish respublikada ilmmetrik tadqiqotlar bo'yicha kashfiyotchilik ishidir. Bu ilmiy nashrlar va nashrlarni baholash samaradorligini oshirishga, shuningdek nashriyot faolligini oshirishga qaratilgan.

Dasturiy ta'minot yagona portal va ilmiy jurnallarning ma'lumotlar bazasini, shuningdek ilmiy maqolalar tashkilotlari va mualliflar to'g'risidagi ma'lumotlarni yaratishga va respublikadagi ilmiy nashrlarning statistikasini yuritishga imkon beradi. Ma'lumotlar bazalari va ma'lumotlarni taqdim etish formatlari xalqaro standartlar talablariga muvofiq shakllantiriladi, bu esa kelajakda Scopus va Web of Science va indeks xalqaro analitik tizimlari bilan birlashishga imkon beradi.

Tizim bilan ishlash <http://uzscite.uz> portali orqali amalga oshiriladi.

3.2. O'zbekistonda chop qilingan jurnallarni Analitik axborot tizimlariga kiritish bo'yicha tavsiyalar

Bugun ilmiy tadqiqot guruhleri va olimlarning ish faoliyatini baholash uchun turli ilmmetrik ko'rsatkichlar ishlatilmoqda. Ularning aksariyati ilmiy tadqiqot ishlarini sanab o'tish asosida: katta bibliografik ma'lumotlar bazalari indeks nashrlari (maqolalar, kitoblar va boshqa nashrlar) va ilmiy maqolalarga havola raqamlarini hisoblash orqali belgilanadi.

Respublika ilmiy jurnallarning reytingini ko'tarishning muhim vazifasi Ilm-fanga asoslangan ilmiy jurnallarni xalqaro analitik ma'lumotlar bazalariga ya'ni Scopus va Web of science tizimiga kiritish.

Scopus yoki Web of Science jurnaliga kiritilgan jurnalning afzalliklari:

- butun dunyo tan olishi;
- butun dunyodagi tadqiqotchilar bilan hamkorlik qilish uchun imkoniyat yaratiladi;
- sizning kontentingizdan qo'shimcha ma'lumotlar olish imkoniyati mavjudligi ortadi;
- Global ilmiy jamoatchilikka o'z hissasini qo'shishga va mutaxassislik sohasini rivojlantirishga hissa qo'shish imkoniyati oshadi.

Barcha jurnallar minimal mezonlar to'liq ro'yxatiga muvofiq bo'lishi kerak. Ushbu mezonlardan biriga mos kelmaydigan jurnal qayta ko'rib chiqilmaydi.

O'zbekistonning ilmiy jurnallarini jahon davriy ilmiy nashrlari standartlari talablari asosida darajasini ko'tarish, bu orqali, Scopus Science Direct, Web of Science Core Collection xalqaro ma'lumotlar bazasida jurnallar sonini ko'paytirish hamda respublikada fanning rivojlanishiga ta'sir o'tkazishdan iboratdir. Scopus tizimining Science Direct ma'lumotlar bazasiga va Web of Science Core Collection ma'lumotlar bazasiga O'zbekiston jurnallarini kiritish, quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

1. Jurnallar, maqolalar hamda ularning impakt faktorini oshirish;
2. Jurnallarni ilmiy darajasini oshirish
3. Ilmiy maqola mualliflari, noshirlarning ijodiy ishlarini - faollashtirish
4. Ilm bilan mashg'ul yoshlar o'rtasida xalqaro miqyosda ilmiy tadqiqotlar o'tkazish istagini kuchaytirish
5. Xalqaro loyihalarni amalga oshirishda yetakchi ilmiy maktablar, universitetlar va ilmiy markazlardan xorijiy hamkorlarni topish
6. Respublikadagi ilmiy tashkilotlarga ilmiy va loyihaviy konstruktorlik loyihalariga investitsiyalar olish.

Quyida keltirilgan tavsiyalar Scopus Science Direct Web of Science Core Collection ma'lumotlar bazasida, shuningdek, ilmiy jurnallar chop etish xalqaro amaliyotidagi eng yaxshi xalqaro standartlar siyosatida jurnallarni tanlash mezonlariga asoslanadi.¹¹

7. Jurnalning ISSN xalqaro standart seriyali raqamga egaligi. O'zbekistonda raqam O'zbekiston Milliy kutubxonasining ISSN bo'limida beriladi. ISSN saytda va jurnalning bosma shaklida ko'rsatilishi shart;

8. Jurnalni chop etish davriyligi. Chop etilish davriyligiga qat'iy amal qilish. Jurnalni chop etilish, elektron shaklini yuborilish muddatlarini cho'zilishi jurnalni ma'lumotlar bazasidan jurnalni chiqarib tashlanishiga olib keladi;

9. Xalqaro ilmiy hamjamiyatda qiziqarli bo'lgan mavzu (ixtisoslik). Aniq ifodalangan ilmiy mutaxassisliklarga ega bo'lgan jurnallar afzallikka ega. U jurnalni nomlanishida, uning tavsifida, chop etilgan maqolalarda aks etishi lozim. "Nauka Uzbekistana", "Информационные технологии", "Актуальные вопросы медицины" va

¹¹O'zbekiston ilmiy jurnallarini web of science core collection xalqaro ma'lumotlar bazasiga kiritish bo'yicha tavsiyalar// Innovatsion rivojlanish uchun ilmiy axborot resurslari.-Toshkent.-2018y.

boshqa kabi umumiy yo‘nalishga, nomlanishga ega jurnallar bu talabga javob bermaydi. Biroq bu ularni taqrizchilar tomonidan ko‘rib chiqilmasligini anglatmaydi.

10. Xalqaro tahririyat tuzilishi. Tahrir hay‘ati a‘zolari haqidagi ma‘lumot jurnal web saytida aks etishi lozim. Tahrir hay‘ati a‘zolarining ko‘pchilik qismi bir ilmiy tashkilot yoki o‘quv muassasasidan bo‘lmasligi kerak. Bu kriteriy eng muhim va murakkab hisoblanadi. Aksariyat nashriyotlar ilmiy jurnallarga taqrizchi sifatida mashhur olimlarni jalb etmaydilar. Bu asosan ularning mehnatlariga, maqolalarni tahlil qilgani uchun yetakchi taqrizchilarga haq to‘lash xarajatlari bilan bog‘liq. OTM larga xorijlik taqrizchilar uchun byudjetdan mablag‘ ajratish masalalarini ko‘rib chiqishlari lozim.

11. Tahrir hay‘ati xalqaro etik normalarga amal qilishi lozim. Mualliflar va taqrizchilar bilan o‘zaro munosabat jurnalning web saytida aks etishi lozim. Jurnalning kitobxonlar, mualliflar, taqrizchilar uchun ochiqligi nashrning nufuzini oshiradi, bu esa o‘z navbatida, nufuzli olimlarni jurnalda o‘z ilmiy ishlarini chop ettirish ko‘lami ortishiga sabab bo‘ladi.

12. Barcha chop etiladigan materiallar ilmiy taqrizdan (peerreview) o‘tkazilishi lozim. Minimum ikkita shu soha bo‘yicha mutaxassis, ishlarning mualliflari bilan qiziqishlar to‘qnashuvi bo‘lmagan, taqrizchilarni jalb etish tavsiya etiladi. Taqrizchilar xulosasi asosida tahririyat taqdim etilgan materiallarni chop etish yoki rad etish qarorini qabul qiladi. Taqrizlash tartibi, muddatlari hamda nashrlarni qayta ishlashga ketadigan muddatlari mualliflar uchun qoidalarda va jurnal web saytida ko‘rsatilgan bo‘lishi lozim.

13. Tahririyat maqolalarning sifatiga alohida e‘tibor qaratib, turli mamlakatlar, muassasalar mutaxassislarini maqolalar chop etishga taklif qilishlari lozim. Mualliflarning geografiyasining kengligi jurnalning muvaffaqiyatli ekanini xarakteristiklashda va baholashda muhim o‘rin tutib, uning xalqaro ma‘lumotlar bazasida indekslashga tanlanishida alohida baholanadi.

1. **Jurnal web-saytga ega bo‘lishi kerak.** Unda jurnalning tematikasi, davriyligi, tahririyat a‘zolari, mualliflar uchun qoidalar, mualliflarning chop etilgan yoki chop etilgan materialning qismidan keyingi foydalanish borasidagi huquqiy aspektlar aks etishi lozim. Shuningdek, web saytda bog‘lanish uchun ma‘lumotlar, jurnal chop

etiladigan nashriyot yoki tashkilotning yuridik manzillari ko'rsatilishi lozim.

2. Web saytda **jurnalning sonlari arxivi bo'lishi**, o'z vaqtida jurnalning eng so'nggi chop etilgan sonlarini qo'shish lozimdir. Nashr arxivi yillar bo'yicha, nomlari va sonlari bo'yicha joylashtirilishi tavsiya etiladi. PDF yoki HTML formatda maqolalarning to'liq matnini ko'rish imkoniyati bo'lishi lozim. To'liq matndan foydalanish ochiq (open access) hamda yopiq (pullik) bo'lishi mumkin.

3. Har bir maqola uchun **ingliz tilida to'liq bibliografik axborot bo'lishi lozim**. Jumladan, maqola nomi, mualliflar ro'yxati, ish joyi, to'liq annotatsiya va kalit so'zlar bo'lishi lozim. Shuningdek, maqoladagi adabiyotlar ro'yxatining lotindagi transkripsiyasi (agar manba ingliz tilida bo'lmasa, tarjima o'rniga transliteratsiya qo'llaniladi).

Tahliliy ma'lumot bazalariga kirish O'zbekiston uchun nima beradi?

1. Tadqiqotchilarga eng ko'p murojaat etiladigan dunyo ilmiy hamjamiyatida talab qilinadigan sifatli ishlarni tanlab olishga yordam beradi;

2. Davlat ilmiy va ilmiy texnik dasturlarida tadqiqotlarni rivojlantirish strategiyasini aniqlashda jahon ilmiy yutuqlariga muvofiq navigatsiya qilish;

3. OAK va ixtisoslik kengashlariga ilmiy darajalar olish uchun chop etilishi lozim bo'lgan yuqori reytingli ilmiy jurnallar ro'yxatini shakllantirishga yordam beradi;

4. Ilmiy tadqiqotlarning samaradorligi, milliy va xalqaro natijalar monitoringi bo'yicha tizimni tuzishga xizmat qiladi;

5. Ilmiy tadqiqot tashkilotlari va universitetlar, ilmiy jurnallar, respublikadagi olimlarning ish samaradorligini obyektiv baholashga imkon beradi;

6. Yuqori reytingli ilmiy jurnallarda ilmiy ishlar chop etilishini rag'batlantiradi;

7. Tadqiqotchiga «bajarilgan ishlar»ni tahlil qilishga, o'zining sohasidagi perspektiv fan yo'nalishlari, ishlanmalari haqida ma'lumot olishga;

8. O'z yo'nalishiga mos tadqiqotlar bo'yicha eng nufuzli xorijlik hamkorlar, tadqiqotlarga homiy tashkilotlarni topishga yordam beradi.

XULOSA

Ilmimetriya rivojlanish tahlili tadqiqot, ta'lim va umuman uning jamiyat uchun muhimligini ko'rsatdi.

Analitik axborot tizimlari va ilmimetriya ko'rsatkichlar quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- olimlarning, ilmiy tadqiqot institutlarini, ilmiy muassasalarning samaradorligini, ilmiy tadqiqot sifatini baholash;
- tadqiqotchining samaradorligini aniqlash;
- ilmiy jurnallarning rivojlanish sifatini va tendentsiyasini aniqlash;
- Fanni rivojlantirish tendensiyasini tahlil qilish.

Ilmiy yutuqlarni baholash uslublarini ishlab chiqish tahlili, O'zbekistonda ilm-fan olimlarini tarqatishning muhimligini ko'rsatdi, bu quyidagilarni ta'minlaydi:

- ilmiy yo'nalishdagi, ilmiy ishlarda, ilmiy muassasalarda va ilmiy muassasalarda ishlayotgan xodimlarning tadqiqot ishlarining ilmiy-amaliy ahamiyatini tahlil qilish;
- Ilmiy va kasbiy kodlarning yangi nomenklaturasini taklif etishga imkon beradigan, tez rivojlanayotgan istiqbolli sohalar va tadqiqotlarni ochib berish;
- ilmiy bo'lmagan yo'nalishlar / rivojlanayotgan ilmiy yo'nalishlarni aniqlash, shuningdek, ilmiy jurnallarning ahamiyatini baholash;

Olimlar uchun ilmimetriyani (scientometric) rivojlantirish quyidagi imkoniyatlarni beradi:

- yuqori ko'rsatkichli ilmiy sohalarni tanlash va tadqiqotlarning haqiqiy ahamiyatini baholash, keyin o'z ilmiy yutuqlarini tarqatish uchun ko'proq yuqori reytingli jurnallarni tanlash;
- Hamkasblarning doimiy aloqada bo'lishlari va naukometrik (scientometric) ko'rsatkichlarni olishlari;
- O'zining ilmiy tadqiqotlari bilan ilmiy jamoatchilikka qo'shilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining №PQ-4456 qarori «Oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlash va attestatsiyadan o‘tkazish tizimini yanada takomillashtirish to‘g‘risida» // Lex uz: <http://www.lex.uz/>
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 7-iyundagi PQ-4354-son Qarori “O‘zbekiston Respublikasi aholisiga axborot-kutubxona xizmati ko‘rsatishni yanada takomillashtirish to‘g‘risida” // Lex uz: <http://www.lex.uz/>
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining №PP-1875 qarori «Chet tillarni o‘rganish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida » // 10 dekabr 2012 yil.- // Lex uz: <http://www.lex.uz/>
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-2909-sonli "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida".- 2017 yil 20 aprel// Lex uz: <http://www.lex.uz/>
5. Eugene Garfield, The Agony and the Ecstasy—The History and Meaning of the Journal Impact Factor// Springer, page 5.
6. Рахматуллаев М.А. Системные исследования в информационно-библиотечной деятельности. Вестник БАЕ» Научно-практический журнал. М.: Российская государственная библиотека. №3 , 2015. 61-63с.
7. Рахматуллаев М.А. Виртуальные электронные библиотеки для профессионального образования “SOCIETY, INTEGRATION, EDUCATION”. PROCEEDING of the International Scientific Conference. Volume II. May 23-24, 2015. Rezekne. Latvia. ISSN 1691-5887.
8. Рахматуллаев М.А. Мировые информационные ресурсы. Ташкент.: Алоқачи. 2017.-135с.
9. Рахматуллаев М. Ганиева В. Jahon axborot resurslari. -Toshkent.: Aloqachi, 2020.-189 b.
10. Priem J. Altmetrics. In: Cronin B, Sugimoto C. R, editors. Beyond bibliometrics: harnessing the multi dimensional indicators of scholarly impact. Cambridge, MA: MIT Press; 2014. pp. 263–81

11. The Mathematical Foundation of Bibliometrics. Chapter Four. Nicolas DeBellis. Bibliometrics and Citation Analysis. From the Science Citation Index to Cybermetrics. 2009. Pp 75-141
12. Рахматуллаев М.А. Исследование потребности в Электронных научно-образовательных ресурсах в университетах "Society. Integration. Education." Proceedings of the International Scientific Conference, Volume IV, May 22th-23th, 2020, Rezekne, Rezekne Academy of Technologies, Latvia. -P. 592-601.
DOI: <http://dx.doi.org/10.17770/sie2020vol4.4893>
13. V.V. Pislyakov, 2.1.2. Web of Science Core Collection / Rukovodstvo ponaukometrii: Indikatory razvitiya nauki i tekhnologiy, page 80 (Rus)
14. O‘zbekiston ilmiy jurnallarini web of science core collection xalqaro ma‘lumotlar bazasiga kiritish bo‘yicha tavsiyalar// Innovatsion rivojlanish uchun ilmiy axborot resurslari.-Toshkent.-2018y.
15. Методические рекомендации по подготовке и оформлению научных статей в журналах, индексируемых в международных наукометрических базах данных / Ассоциация научных редакторов и издателей; под общ. ред. О.В. Кирилловой. М, 2017. 144 с. (Прил.).
16. <https://www.webofknowledge.com>
17. <https://www.scopus.com>
18. www.webometrics.info/en
19. <https://link.springer.com/journal/11192>
20. <https://journalmetrics.scopus.com/index>
21. <https://www.elsevier.com> › Authors › Journal Authors
22. <https://researchguides.uic.edu/if/impact>
23. Рахматуллаев М.А., Ганиева Б.И. Жаҳон ахборот ресурслари. Дарслик. Тошкент.: Алоқачи. 2019. 180 б.
24. Руководство по наукометрии: индикаторы развития науки и технологии: [монография] М.А. Акоев, В.А. Маркусова, О.В. Москалева, В.В. Писляков. [под редакцией М.А. Акоева]. – Екатеринбург: Изд-во Урал. Ун-та. 2014. – 250.
25. <http://wokinfo.com/essays/journal-selection-process/>

26. <https://www.doi.org/>.
27. ГОСТ Р ИСО 26324-2015
28. М. С. Галявиева. Информетрия как учебная дисциплина: становление и развитие. ISSN 2078-1768. ВЕСТНИК КемГУКИ 22/2013. 19-31 стр.
29. Бредихин С. В., Кузнецов А. Ю. Методы библиометрии и рынок электронной научной периодики. – Новосибирск: ИВМиМГ СО РАН, НЭИКОН, 2012. – 256 с.
30. Индекс цитирования для оценки результативности научной работы [Электронный ресурс]: методические рекомендации / сост.: М. Е. Стаценко, Г. Л. Снигур, О. Ю. Демидова, В. Н. Пароваева. – Волгоград: Изд-во ВолГМУ, 2011. – 30с.-Режим доступа: http://www.volgmed.ru/uploads/files/2011-1/2605-ndeks_citirovaniya.pdf
31. Ключенко Т. И. Математизация библиотечного образования. – Казан: Медицина, 2001. – 196 с.
32. Мотылев В. М. Библиометрия: учебные рабочие программы по специальным дисциплинам // Современное библиотечно-информационное образование: учебные тетради. – Санкт-Петербург: Академия культуры, 1996. – Вып. 1. – С. 107–112.
33. Мотылев В. М. Информетрия: сборник заданий для аудиторной и самостоятельной работы / Санкт-Петербургский гос. ун-т культуры и искусств. – СПб., 2003. – 32 с.
34. Свирюкова В. Г., Ремизова Т. В. Определение индекса цитируемости: методические рекомендации / отв. ред. Б. С. Елепов; Гос. публич. науч.-техн. б-ка Сиб. отд-ния Рос. акад. наук. – Новосибирск: ГПНТБ СО РАН, 2008. – 78 с.
35. Соколов А. В. Информатические опусы. Опус 10. Информатика на библиотечных факультетах // Науч. и техн. б-ки. – 2012. – № 3. – С. 5–11.
36. Bar-Ilan J. Informetrics at the beginning of the 21st century – A review // Journal of Informetrics. – 2008. – Vol. 2. – Iss. 1. – P. 1–52.
37. Borgman C. L., Furner J. Scholarly Communication and Bibliometrics // Annual Review of Information Science and Technology. – 2002. – Vol. 36. – P. 3–72.

38. Davis M., Wilson C. S., Horn A. Informing Decision-Making in Libraries: Informetric Research as Input to LIS Education and Practice // Australian Academic & Research Libraries. – 2005. – Vol. 46. – № 4. – P. 197–213.
39. Delasalle J. Research evaluation: bibliometrics and the librarian [Electronic resource] // SCOUNL Focus. – 2011. – № 53. – P. 15–19. – URL: <http://www.sconul.ac.uk/publications/newsletter/53/5.pdf>
40. Gadd E. Citations count: the provision of bibliometrics training by university libraries [Electronic resource] // SCOUNL Focus. -2011.-№ 52. -P.11-13.-URL: <http://www.sconul.ac.uk/publications/newsletter/52/5.pdf>
41. Gumpenberger C., Wieland M., Gorraiz J. Bibliometric practices and activities at the University of Vienna // Library Management. – 2012. – Vol. 33. – Iss. 3. – P. 174–183.
42. Jiménez-Contreras E., Pulgarín-Guerrero A. Bibliometrics-Informetrics and other quantitative subjects in Library and Information Science curricula in Spain // Education for Information. – 1998. – Vol. 16 (4). – P. 341–355.
43. PhD Course in Informetrics and Related Quantitative Research Methods [Electronic resource] // ISSI e-Newsletter. – 2010. – Vol. 6. – № 1. – P. 7–8. – URL: <http://www.issi-society.info/newsletter.html>
44. Zhao D. Bibliometrics and LIS education: How do they fit together? [Electronic resource] // Proceedings of the American Society for Information Science and Technology. – 2011. – Vol. 48 (1). – P. 1–4. – URL:http://www.asis.org/asist2011/proceedings/submissions/190_FINAL_SUBMISSION.doc
45. Bar-Ilan J. Informetrics at the beginning of the 21st century – A review // Journal of Informetrics. – 2008. – Vol. 2. – Iss. 1. – P. 1–52.
46. Delasalle J. Research evaluation: bibliometrics and the librarian [Electronic resource] // SCOUNL Focus. – 2011. – № 53. – P. 15–19. – URL: <http://www.sconul.ac.uk/publications/newsletter/53/5.pdf>
47. Egghe L. Expansion of the field of informetrics: Origins and consequences // Information Processing & Management. – 2005. – Vol. 41. – Iss. 6. – P. 1311–1316.
48. Gadd E. Citations count: the provision of bibliometrics training by university libraries [Electronic resource] // SCOUNL Focus. – 2011. – №

52. – P. 11–13. – URL: <http://www.sconul.ac.uk/publications/newsletter/52/5.pdf>
49. Glänzel W. Bibliometrics as a research field. A course on theory and application of bibliometric indicators. Course Handouts. – 2003. [Electronic resource]. – URL: http://http://nsdl.niscair.res.in/bitstream/123456789/968/1/Bib_Module
50. Gumpenberger C., Wieland M., Gorraiz J. Bibliometric practices and activities at the University of Vienna // *Library Management*. – 2012. – Vol. 33. – Iss. 3. – P. 174–183.

Ilmmetriya Lug'ati

Article Influence indeksi nashr etilgan maqolalar asosida jurnalning nisbiy ahamiyatini belgilaydi. Bu Eigenfactor jurnalini, jurnalda chop etilgan maqolalarning nisbiy soniga bo'lish yo'li bilan o'lchanadi. Barcha jurnallardagi maqolalarning umumiy soni bittaga (1) teng bo'lishi uchun maqolalar soni normallashtirilgan. ArticleInfluence o'rtacha indeksi 1,00. 1.00 dan yuqori indeks ushbu jurnaldagi maqolalarning ta'sir ko'rsatkichlari o'rtacha darajadan yuqori ekanligini anglatadi; 1.00 dan past bo'lgan indeks jurnaldagi maqolalarning ta'sir ko'rsatkichlari o'rtacha ko'rsatkichdan pastligini anglatadi.

Citation Index - bu jurnallardagi maqolalar, izohlar va maqolalarda keltirilgan havolalar ro'yxati bo'yicha to'liq bibliografik ma'lumotlarni to'playdigan va qayta ishlaydigan ixtisoslashtirilgan axborot mahsuloti. Bunday baza bitta maqolada aytilgan ikkala nashrni va ushbu maqolaga havola qilingan nashrlarni topishga imkon beradi.

Citation Time Index (CitedHalf-Life) iqtibos qilingan maqolaning muhimligini namoyish etadi. Bu joriy yildan boshlanadigan yillar sonini ko'rsatadi, bu jurnal uchun joriy yil uchun havolalar umumiy sonining 50% ni tashkil qiladi. Ushbu metrikani arxivlash yoki to'plamga qo'shish uchun jurnallarni tanlashda foydalanish mumkin. Bundan tashqari, ushbu ko'rsatkich nashriyotlarga bozorning turli segmentlaridagi vaziyatni hisobga olgan holda tahririyat siyosatini tanlashda yordam berishi mumkin.

Eigenfactor indeksi (EigenfactorScore) so'nggi besh yil ichida chop etilgan nashrlarga asoslangan joriy yil JCR iqtibos ko'rsatkichlaridan foydalangan holda hisoblanadi. Har bir jurnalda kotirovka ta'sir ko'rsatuvchi omilni aniqlashda hisobga olinsa, Eigenfaktor indeksini o'lchashda ma'lum bir jurnal reytingini belgilashda hal qiluvchi rol o'ynaydigan nufuzli jurnallardan kotirovkalarga ko'proq e'tibor beriladi. Eigenfaktor indeksini aniqlashda jurnalning o'z-o'zidan keltirilishi hisobga olinmaydi. Barcha jurnallar uchun Eigenfaktor indekslarining umumiy yig'indisi 100; Har bir jurnal uchun Eigenfaktor ko'rsatkichi jami foizdan iborat.

EndNote.com (pane EndNoteWeb) –bu bibliografik ro'yxatlarni yaratish va havolalarni boshqarish uchun dasturning onlayn shakli

hisoblanadi. Bu dastur yaratilgan ilmiy hujjatlarni tekshirishga, formatlashga, to'g'rilashga va axborot qidiruviga sarflanadigan vaqtni tejashga yordam beradi. Mazkur resursdan Web of Science xizmati bilan birga onlayn rejimda, EndNote dasturining shaxsiy kompyuter uchun mo'ljallangan shakli yoki mustaqil mahsulot sifatida ham foydalanish mumkin.

h-indeksi (h-index, qisqa Hirsha) 2005 yilda Djörg Hirsch tomonidan taklif qilingan. Indeks ushbu tadqiqotchining iqtiboslari taqsimlanishiga asoslanib hisoblanadi. Olimning indeksiga ega h, agar uning Np maqolalaridan h har biri kamida h marta, qolgan (Np - h) maqolalar esa h martadan ko'p bo'lmagan holda keltirilgan. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, h ko'rsatkichi bo'lgan h maqolalar chop etilgan, ularning har biri kamida h marta ishlatilgan. Shunday qilib, agar ushbu tadqiqotchi 100 ta maqola nashr etgan bo'lsa, ularning har biri bitta havolaga ega bo'lsa, uning h-indeksi 1 ga teng.

ImpactFactor – ma'lum bir yil uchun odatiy jurnal maqolasidan iqtibos qilish chastotasini belgilaydi. Ushbu raqam jurnalning ma'lum bir sohadagi boshqa jurnallarga nisbatan ahamiyatini baholash yoki taqqoslash uchun ishlatilishi mumkin. Shuningdek, ushbu mezondan foydalanib, to'plamingizga ma'lum jurnalni kiritish zarurligini aniqlash uchun maqolalarni iqtibos qilish chastotasini bilib olishingiz mumkin.

Iqtibos (jami iqtiboslar, iqtiboslar ko'rsatkichlari, iqtibos ma'lumotlari) ilmiy sohada olimning "muhim ahamiyati" indikatori sifatida qabul qilinadi va olimning tanlangan ilmiy davriy nashrlarda nashr etilishiga havolalar soni (jami) ni tashkil etadi. Ilmiy va o'quv tashkilotlarida yuqori ko'rsatkichga ega bo'lgan olimlarning mavjudligi bu tashkilotning yuqori samaradorligidan dalolat beradi.

JournalCitationReports® (JCR) – bu dunyoning yetakchi ilmiy jurnallarini baholash va taqqoslashning tizimli va obyektiv vositasidir. Ushbu tizimning o'ziga xosligiga iqtiboslar statistikasi va tabiiy, ijtimoiy va amaliy fanlarning deyarli barcha sohalarida chop etilgan maqolalarni sanash orqali erishiladi.

JCR quyidagi ma'lumotlarni taqdim etish orqali jurnallarni taqqoslash va muayyan sohadagi eng muhim nashrlarni aniqlashga yordam beradi:

- bu hududda eng ko'p nashr etiladigan jurnallar;
- ma'lum sohalarida eng mashhur jurnallar;

- eng yuqori ta'sir koeffitsientiga ega jurnallar;
- muayyan sohalarda nashr etilgan maqolalarning hajmi;
- ko'rsatkichlarni aniqlash uchun mavzu toifasi ma'lumotlari.

JCR ikki nashrda chop etilgan: JCR Science Edition (fan), JCR Social Scpects Edition (ijtimoiy fanlar).

Jamlangan jurnal ro'yxati (Journal SummaryList) – tanlangan JCR nashridagi sizning qidiruv mezonlaringizga mos keladigan jurnallar Journal SummaryList sahifasida paydo bo'lib, uni topishingiz mumkin:

- Umumiy havolalar soni (Tota Cites)

- joriy yilda JSR (Web of Science) ma'lumotlar bazasiga kiritilgan barcha jurnallarda har bir jurnalning necha marotaba o'qilganligini ko'rsatadigan ko'rsatmalarning umumiy soni.

Mendeley.com – ilmiy-tadqiqot ishlarini PDF formatida saqlash va ko'rish, shuningdek xalqaro olimlar xalqaro tarmog'iga ulanish imkoniyatini beradigan bibliografik ma'lumotlarni boshqarish uchun bepul dastur.

Maqolalar soni (Maqolalar) – ma'lum bir yil yoki bir necha yil ichida jurnalda chop etilgan maqolalar soni

"Nashrlarning qora ro'yxati", "Bill ro'yxati "(Beall 'list) – «хищническими» yoki shubhali obro'ga ega bo'lgan "ochiq kirish"(open access) nashrlari guruhining shartli nomi. Amerika kutubxonachisi va tadqiqotchisi Jeffreybeall tomonidan tuzilgan.

ResearcherID.com – tadqiqot jamiyati doirasida muallifning noaniqligi (bitta muallifning familiyasini yozishning turli xil variantlari) muammolarini hal qilish uchun mo'ljallangan Tomson Reuters mahsuloti. ResearcherID tizimining har bir a'zosi tadqiqotchilarga nashrlar ro'yxatini boshqarish, ularning ilmiy ishlarini kuzatib borish, hirsha indeksini hisoblash, potensial hamkorlarni topish va muallifni noto'g'ri identifikatsiyalashdan qochish uchun noyob identifikatorga ega .

Samaradorlik indeksi (ImmediacyIndex) nashr etilgan yilda maqolaning necha marta keltirilganligini belgilaydi. Ushbu ko'rsatkich ilg'or tadqiqotlarni nashr etadigan jurnallarni baholash uchun juda muhimdir.

Soxta nashrlar - soxta nashrlarning shartli nomi, ular impakt faktorli noyob nashrlarning klonlari bo'lib, o'xshash nomga, dizaynga va boshqalarga ega. Ko'pincha ushbu jurnallarda web-sayt mavjud bo'lib, unda asosiy sahifada nashrning ta'sir etuvchi omili ko'rsatilgan. Shu bilan birga, web-sayt nomi ham ta'sir qiluvchi faktorli noyob jurnalning nomiga o'xshaydi va qidiruv tizimlarida birinchi qatorlarda paydo bo'ladi. Ushbu nashrlar guruhining o'ziga xos xususiyati shundaki, ular, avvalambor, muallifdan maqolani yuborish uchun onlayn xizmat o'rniga elektron pochta orqali maqolani to'lash va yuborishni talab qilishadi.

Scopus – ma'lumotlarning analitik bazasi dunyodagi yirik yagona referativ ma'lumotlar bazasini taqdim etib, taxminan 4000 xalqaro nashriyotlarning 20000 dan ziyod nomdagi ilmiy-trxnik va meditsinaga oid jumallarini indekslaydi. Kundalik yangilanadigan Scopus ma'lumotlar bazasi yetakchi ilmiy nashriyotlar jurnallari birinchi sonining birinchi tomi yozuvlarini ham o'z ichiga ogan. Manzili: scopus.com

To'liq matnli manbalar ma'lumotlar bazasi - internetda yoki pullik obuna orqali mavjud bo'lgan maxsus elektron manbalar bo'lib, dunyo bo'ylab olimlarning ilmiy izlanishlarining to'liq matnlarini o'z ichiga oladi. To'liq matnli manbalarning eng katta ma'lumotlar bazasi sciencedirect.com, link.springer.com, jstor.org.

Web of Science (WoS) – bu ilmiy jurnallar, jurnal maqolalari va monografiyalarni iqtibosligini aks ettiruvchi eng obro'li referativ bazaga ega analitik axborot tizimi. Baza o'zida turli ilmiy sohalarga oid 12000 ilmiy jurnal va 120000 ilmiy konferensiya to'plamlarini o'z ichiga olgan qidiruv va tahlil vositalarini jamlagan. Manzili: apps.webofknowledge.com

«Хищнические» yoki «хищные» jurnal (predatory journals) – maqolalarni pullik asosda chop etadigan nashrlarning shartli nomi, aksariyat hollarda ko'rib chiqilmasdan va faqat mualliflardan pul ishlashga qaratilgan. Ko'pincha bu nashrlar ilmiy ahamiyatga ega bo'lmagan maqola chop etilganligi sababli Web of Science, Scopus ma'lumotlar bazasidan chiqarib tashlanadi.

Yuqori baholangan nashrlar - yuqori bosma faktorli nashrlar. Bundan tashqari, har bir ilmiy soha uchun bu ko'rsatkich individualdir. Shunday qilib, hayot fanlari, biologiya, biotexnologiya va boshqalar uchun. +7 yuqori ta'sir omili, ijtimoiy-gumanitar yo'nalish uchun +3 hisoblanadi.

Scopus va Web of Science ro'yxatiga kiritilgan axborot texnologiyalari sohasiga tegishli jurnallar ro'yxati

1. Acn computing surveys
2. Acn journal on emerging technologies in computing systems
3. Acn sigplan notices
4. Acn transactions on applied perception
5. Acn transactions on asian and low-resource language information processing
6. Acn transactions on autonomous and adaptive systems
7. Acn transactions on computational logic
8. Acn transactions on computer systems
9. Acn transactions on computer-human interaction
10. Acn transactions on database systems
11. Acn transactions on design automation of electronic systems
12. Acn transactions on graphics
13. Acn transactions on information and system security
14. Acn transactions on information systems
15. Acn transactions on intelligent systems and technology
16. Acn transactions on internet technology
17. Acn transactions on knowledge discovery from data
18. Acn transactions on mathematical software
19. Acn transactions on modeling and computer simulation
20. Acn transactions on programming languages and systems
21. Acn transactions on reconfigurable technology and systems
22. Acn transactions on sensor networks
23. Acn transactions on software engineering and methodology
24. Acn transactions on storage
25. Acn transactions on the web
26. Acta informatica
27. Ad hoc networks
28. Advanced engineering informatics
29. Advances in computers

30. Advances in electrical and computer engineering
31. Advances in engineering software
32. Advances in mathematics of communications
33. Ai communications
34. Ai magazine
35. Algorithmica
36. Analog integrated circuits and signal processing
37. Annals of mathematics and artificial intelligence
38. Annual reviews in control
39. Applied artificial intelligence
40. Applied intelligence
41. Applied ontology
42. Artificial intelligence
43. Artificial intelligence in medicine
44. Artificial intelligence review
45. Artificial life
46. Aslib journal of information management
47. Automated software engineering
48. Automatika
49. Autonomous agents and multi-agent systems
50. Autonomous robots
51. Big data
52. Biological cybernetics
53. Biologically inspired cognitive architectures
54. Bit numerical mathematics
55. Chemometrics and intelligent laboratory systems
56. China communications
57. Cognitive computation
58. Cognitive systems research
59. Communications in applied mathematics and computational science
60. Communications of the acm
61. Complex analysis and operator theory
62. Computational complexity
63. Computational intelligence
64. Computational linguistics
65. Computational methods and function theory
66. Computer
67. Computer aided geometric design
68. Computer animation and virtual worlds
69. Computer communications
70. Computer graphics forum
71. Computer journal
72. Computer methods and programs in biomedicine
73. Computer networks
74. Computer physics communications
75. Computer science and information systems
76. Computer speech and language
77. Computer systems science and engineering
78. Computer vision and image understanding
79. Computing and informatics

80. Connection science
81. Constraints
82. Control engineering and applied informatics
83. Control engineering practice
84. Cryptologia
85. Cybernetics and systems
86. Data base for advances in information systems
87. Data mining and knowledge discovery
88. Decision support systems
89. Design automation for embedded systems
90. Digital investigation
91. Discrete mathematics and theoretical computer science
92. Discrete optimization
93. Displays
94. Distributed and parallel databases
95. Distributed computing
96. Econtent
97. Electronic commerce research and applications
98. Electronic journal of combinatorics
99. Electronic library
100. Electronics and communications in japan
101. Empirical software engineering
102. Engineering applications of artificial intelligence
103. Enterprise information systems
104. Ethics and information technology
105. Etri journal
106. Eurasip journal on advances in signal processing
107. Eurasip journal on image and video processing
108. Eurasip journal on wireless communications and networking
109. European journal of information systems
110. Expert systems
111. Expert systems with applications
112. Finite elements in analysis and design
113. Formal aspects of computing
114. Formal methods in system design
115. Foundations and trends in information retrieval
116. Foundations of computational mathematics
117. Frontiers in neurorobotics
118. Frontiers of computer science
119. Fundamenta informaticae
120. Fuzzy optimization and decision making
121. Fuzzy sets and systems
122. Genetic programming and evolvable machines
123. Geoinformatica
124. Graphical models
125. Human-computer interaction
126. Ibm journal of research and development
127. Icgga journal
128. Ieee access

129. Ieee annals of the history of computing
130. Ieee circuits and systems magazine
131. Ieee communications letters
132. Ieee communications magazine
133. Ieee computational intelligence magazine
134. Ieee computer architecture letters
135. Ieee computer graphics and applications
136. Ieee consumer electronics magazine
137. Ieee intelligent systems
138. Ieee intelligent transportation systems magazine
139. Ieee internet computing
140. Ieee internet of things journal
141. Ieee journal of biomedical and health informatics
142. Ieee journal on selected areas in communications
143. Ieee latin america transactions
144. Ieee micro
145. Ieee multimedia
146. Ieee network
147. Ieee pervasive computing
148. Ieee signal processing letters
149. Ieee signal processing magazine
150. Ieee software
151. Ieee transactions on affective computing
152. Ieee transactions on automatic control
153. Ieee transactions on cognitive and developmental systems
154. Ieee transactions on computational intelligence and ai in games
155. Ieee transactions on computer-aided design of integrated circuits and systems
156. Ieee transactions on computers
157. Ieee transactions on cybernetics
158. Ieee transactions on emerging topics in computing
159. Ieee transactions on evolutionary computation
160. Ieee transactions on fuzzy systems
161. Ieee transactions on haptics
162. Ieee transactions on human-machine systems
163. Ieee transactions on image processing
164. Ieee transactions on industrial informatics
165. Ieee transactions on information forensics and security
166. Ieee transactions on information theory
167. Ieee transactions on intelligent transportation systems

168. Ieee transactions on knowledge and data engineering
169. Ieee transactions on medical imaging
170. Ieee transactions on mobile computing
171. Ieee transactions on multimedia
172. Ieee transactions on nanotechnology
173. Ieee transactions on network and service management
174. Ieee transactions on neural networks and learning systems
175. Ieee transactions on parallel and distributed systems
176. Ieee transactions on pattern analysis and machine intelligence
177. Ieee transactions on services computing
178. Ieee transactions on signal processing
179. Ieee transactions on smart grid
180. Ieee transactions on software engineering
181. Ieee transactions on vehicular technology
182. Ieee transactions on very large scale integration (vlsi) systems
183. Ieee transactions on visualization and computer graphics
184. Ieee transactions on wireless communications
185. Ieee wireless communications
186. Ieice transactions on communications
187. Ieice transactions on information and systems
188. Iet biometrics
189. Iet communications
190. Iet computer vision
191. Iet computers and digital techniques
192. Iet control theory and applications
193. Iet image processing
194. Iet information security
195. Iet signal processing
196. Iet software
197. Iete journal of research
198. Image and vision computing
199. Informatica
200. Information and computation
201. Information and organization
202. Information and software technology
203. Information fusion
204. Information processing letters
205. Information sciences
206. Information society
207. Information systems
208. Information systems frontiers
209. Information systems journal
210. Information systems management

211. Information systems research
212. Information technology and control
213. Information technology and libraries
214. Information technology for development
215. Information visualization
216. Integrated computer-aided engineering
217. Intelligent automation and soft computing
218. Intelligent data analysis
219. Interacting with computers
220. International arab journal of information technology
221. International journal of ad hoc and ubiquitous computing
222. International journal of adaptive control and signal processing
223. International journal of advanced manufacturing technology
224. International journal of applied mathematics and computer science
225. International journal of approximate reasoning
226. International journal of bio-inspired computation
227. International journal of circuit theory and applications
228. International journal of communication systems
229. International journal of computational intelligence systems
230. International journal of computer mathematics
231. International journal of computer vision
232. International journal of computer-supported collaborative learning
233. International journal of control
234. International journal of cooperative information systems
235. International journal of critical infrastructure protection
236. International journal of data warehousing and mining
237. International journal of distributed sensor networks
238. International journal of foundations of computer science
239. International journal of fuzzy systems
240. International journal of general systems
241. International journal of geographical information science
242. International journal of high performance computing applications
243. International journal of human-computer interaction
244. International journal of imaging systems and technology
245. International journal of information management

246. International journal of information security
247. International journal of intelligent systems
248. International journal of machine learning and cybernetics
249. International journal of modern physics c
250. International journal of network management
251. International journal of neural systems
252. International journal of parallel programming
253. International journal of pattern recognition and artificial intelligence
254. International journal of rf and microwave computer-aided engineering
255. International journal of sensor networks
256. International journal of software engineering and knowledge engineering
257. International journal of systems science
258. International journal of unconventional computing
259. International journal of web and grid services
260. International journal of web services research
261. International journal on artificial intelligence tools
262. International journal on document analysis and recognition
263. International journal on software tools for technology transfer
264. Inverse problems
265. Iranian journal of fuzzy systems
266. Isa transactions
267. It professional
268. Journal of ambient intelligence and humanized computing
269. Journal of ambient intelligence and smart environments
270. Journal of artificial intelligence research
271. Journal of automated reasoning
272. Journal of cellular automata
273. Journal of chemical information and modeling
274. Journal of cheminformatics
275. Journal of combinatorial optimization
276. Journal of communications and networks
277. Journal of computational physics
278. Journal of computational science
279. Journal of computer and system sciences
280. Journal of computer and systems sciences international
281. Journal of computer information systems
282. Journal of computer science and technology

283. Journal of computer-mediated communication
284. Journal of cryptology
285. Journal of database management
286. Journal of documentation
287. Journal of electronic imaging
288. Journal of functional programming
289. Journal of global information management
290. Journal of global information technology management
291. Journal of global optimization
292. Journal of grid computing
293. Journal of heuristics
294. Journal of information science
295. Journal of information science and engineering
296. Journal of information technology
297. Journal of informetrics
298. Journal of intelligent information systems
299. Journal of intelligent manufacturing
300. Journal of internet technology
301. Journal of logic and computation
302. Journal of machine learning research
303. Journal of management information systems
304. Journal of mathematical imaging and vision
305. Journal of multiple-valued logic and soft computing
306. Journal of network and computer applications
307. Journal of network and systems management
308. Journal of optical communications and networking
309. Journal of organizational and end user computing
310. Journal of organizational computing and electronic commerce
311. Journal of parallel and distributed computing
312. Journal of process control
313. Journal of real-time image processing
314. Journal of scientific computing
315. Journal of strategic information systems
316. Journal of supercomputing
317. Journal of systems and software
318. Journal of systems architecture
319. Journal of systems engineering and electronics
320. Journal of the acm
321. Journal of the association for information science and technology
322. Journal of the institute of telecommunications professionals

323. Journal of universal computer science
324. Journal of visual communication and image representation
325. Journal of visual languages and computing
326. Journal of web engineering
327. Journal on multimodal user interfaces
328. Knowledge and information systems
329. Knowledge engineering review
330. Knowledge-based systems
331. Ksii transactions on internet and information systems
332. Kybernetes
333. Kybernetika
334. Library hi tech
335. Lms journal of computation and mathematics
336. Logical methods in computer science
337. Machine learning
338. Machine vision and applications
339. Malaysian journal of computer science
340. Mathematical and computer modelling of dynamical systems
341. Mathematical methods of operations research
342. Mathematical structures in computer science
343. Mathematics and computers in simulation
344. Mathematics of operations research
345. Mechatronics
346. Medical image analysis
347. Memetic computing
348. Microprocessors and microsystems
349. Minds and machines
350. Mobile information systems
351. Multidimensional systems and signal processing
352. Multimedia systems
353. Multimedia tools and applications
354. Nano communication networks
355. Natural computing
356. Natural language engineering
357. Networks
358. Neural network world
359. Neural networks
360. Neural processing letters
361. Neurocomputing
362. New generation computing
363. New review of hypermedia and multimedia
364. Numerical functional analysis and optimization
365. Online information review
366. Optical switching and networking
367. Parallel computing
368. Pattern analysis and applications
369. Pattern recognition
370. Pattern recognition letters

- 371. Peer-to-peer networking and applications
- 372. Performance evaluation
- 373. Personal and ubiquitous computing
- 374. Pervasive and mobile computing
- 375. Photonic network communications
- 376. Problems of information transmission
- 377. Profesional de la informacion
- 378. Programming and computer software
- 379. Quantum information processing
- 380. Real-time systems
- 381. Requirements engineering
- 382. Robotics and autonomous systems
- 383. Romanian journal of information science and technology
- 384. Science of computer programming
- 385. Scientific programming
- 386. Scientometrics
- 387. Security and communication networks
- 388. Semantic web
- 389. Siam journal on computing
- 390. Siam journal on optimization
- 391. Sigmod record
- 392. Signal processing
- 393. Simulation modelling practice and theory
- 394. Social science computer review
- 395. Soft computing
- 396. Software and systems modeling
- 397. Software quality journal
- 398. Speech communication
- 399. Statistical analysis and data mining
- 400. Statistics and computing
- 401. Studies in informatics and control
- 402. Swarm and evolutionary computation
- 403. Swarm intelligence
- 404. Telecommunications policy
- 405. Telematics and informatics
- 406. Theoretical computer science
- 407. Theory and practice of logic programming
- 408. Theory of computing systems
- 409. Turkish journal of electrical engineering and computer sciences
- 410. Universal access in the information society
- 411. Virtual reality
- 412. Visual computer
- 413. Vldb journal
- 414. Wireless networks
- 415. Wireless personal communications

ILMMETRIYA ASOSLARI

**Muharrir:
A. Babadjanov
Sahifalovchi dizayner:
A. Yuldashev**

**«Yosh kuch» nashriyoti,
Toshkent shahar, So'galli ota ko'chasi 84-uy
Nashriyot litsenziya raqami AI № 001. 20.07.2018 yil.**

**Bosishga 23.03.2021 yilda ruxsat etildi.
Qog'oz bichimi 60x84 ^{1/16}. Ofset qog'ozga ofset usulda chop
etildi. Buyurtma № 9. Bosma tabog' 5,25. Adadi 500.**

**«Yosh kuch matbuoti» MCHJ da chop etildi.
Manzil: Toshkent shahri, Chilonzor tumani,
So'galli ota ko'chasi 84-uy.**